

IV. osnovna šola Celje

DRSALNI KLUB CELJE

- PREDSTAVITEV KLUBA IN UMETNOSTNEGA DRSANJA -

(Raziskovalna naloga iz športa)

Avtorici:

Tajra Koljić, 9.b

Kasja Minić, 9.b

Mentor:

Mojmir Mosbrucker

Mestna občina Celje

Mladi za Celje

Celje, marec 2025.

Kazalo vsebine

Povzetek	2
1 UVOD	3
1.1 NAMEN RAZISKAVE.....	3
1.2 RAZISKOVALNE HIPOTEZE	4
1.3 RAZISKOVALNE METODE.....	4
2 PREDSTAVITEV UMETNOSTNEGA DRSANJA	5
2.1 OPREMA	5
2.2 ELEMENTI UMETNOSTNEGA DRSANJA	6
2.2.1 Drža	6
2.2.2 Skoki	7
2.2.3 Piruete	8
2.2.4 Koraki	9
2.3 TEKMOVANJA.....	10
2.3.1 Programi	10
2.3.2 Tehnična pravila in tekmovalni pravilnik	10
2.3.3 Ocenjevanje	11
2.3.4 Potek in struktura tekmovanja	12
3 ZGODOVINA IN RAZVOJ DRSANJA V CELJU	14
3.1 ZAČETKI DRSANJA V CELJU	14
3.2 CELJE KOT ENO IZMED SREDIŠČ UMETNOSTNEGA DRSANJA	19
3.3 PRELOMNICE IN VRHUNCI CELJSKEGA DRSANJA.....	19
3.4 ZNANI CELJSKI DRŠALCI.....	21
4. POGLED STROKOVNJAKOV NA CELJSKO UMETNOSTNO DRSANJE	22
4.1 INTERVJU S CELJSKO UMETNOSTNO DRŠALKO DAŠO GRM	22
4.2 INTERVJU Z DRŠALKO METKO UMEK.....	24
4.3 INTERVJU S PREDSEDNICO DKC POLONO ČMER	27
5. MNENJE LJUDI O UMETNOSTNEM DRSANJU	37
6. ZAKLJUČEK	40
Viri in literatura	42

Povzetek

Namen najine raziskovalne naloge je predstaviti razvoj umetnostnega drsanja v Drsalnem klubu Celje. V raziskavi obujava zgodovinski razvoj kluba, vpliv trenerjev in njihovih metod dela, pa tudi vlogo, ki jo ima klub pri popularnosti umetnostnega drsanja v Sloveniji. V nalogi prikazujeva dosežke tekmovalcev kluba ter njihove uspehe. V intervjujih sva pridobili strokovno mnenje strokovnjakov o stanju, ciljih in izzivih umetnostnega drsanja. Z anketo sva raziskali mnenje Celjanov o omenjenem športu in njegovo mesto med bolj priljubljenimi in reklamiranimi športi. S to raziskavo želiva poudariti pomembnost tega športa za lokalno skupnost, mladim športnikom pa ponuditi vpogled v možnosti za nadaljnji razvoj in napredek na področju umetnostnega drsanja.

1 UVOD

"Zakaj raziskovati?" je bilo prvo vprašanje, ki sva si ga postavili. In kmalu sva prebrali odgovor - "Raziskovanje vsakega od nas se je začelo s prvim vdihom ob rojstvu in od takrat zavedno ali nezavedno neprenehoma raziskujemo. Raziskovanje je del nas, našega sveta in človeške narave." (Kodele Krašna, 2023).

Umetnostno drsanje je športna disciplina, ki združuje telesno spretnost, umetniški duh in estetski izraz na ledu. S svojo eleganco in tehnično zahtevnostjo pritegne številne ljubitelje športa ter gledalce. Kot vsak drugi šport umetnostno drsanje zahteva samodisciplino, doslednost, ogromno odrekanja hkrati pa odpravlja strah pred nastopanjem in gradi samozavest. K dramatičnosti športa dodajo svoje tudi izbor glasbe, koreografije, padci, sodniki, gledalci, trenerji in celotno vzdušje. V Sloveniji je umetnostno drsanje prisotno že več desetletij, vendar so mesta, kot je Celje, v tem športu igrala ključno vlogo v njegovem oblikovanju in razvoju. Drsalni klub Celje, je eden izmed najbolj prepoznavnih športnih kolektivov v Sloveniji, že vrsto let skrbi za razvoj umetnostnega drsanja tako na rekreativni kot tudi na tekmovalni ravni. V zadnjih letih so drsalci tega kluba dosegli številne pomembne dosežke na domačih in mednarodnih tekmovanjih, kar potrjuje kakovost treningov in metod, ki jih uporablja klub. Kljub tem uspehom pa se klub srečuje tudi z različnimi izzivi, kot so zagotavljanje ustreznih pogojev za treninge, pridobivanje financiranja in sponzorjev ter širjenja zanimanja za umetnostno drsanje med mlajšimi generacijami.

1.1 NAMEN RAZISKAVE

Namen najine raziskovalne naloge je predstaviti razvoj umetnostnega drsanja v Drsalnem klubu Celje in razvoj tega športa v našem okolju. V raziskavi obujava zgodovinski razvoj kluba, vpliv trenerjev in njihovih metod, pa tudi vlogo, ki jo ima klub pri popularnosti umetnostnega drsanja v Sloveniji. Poleg tega v nalogi prikazujeva dosežke tekmovalcev kluba ter izzive, s katerimi se soočajo pri treningih, tekmovanjih in iskanju podpore za nadaljnji razvoj. S tem sva pridobili vpogled v stanje umetnostnega drsanja v Celju in možnosti za njegov nadaljnji napredek ter širši vpliv na športno in kulturno okolje. Raziskali sva tudi mnenje Celjanov o omenjenem športu in njegovo mesto med bolj priljubljenimi in reklamiranimi športi. S pomočjo te raziskave želimo poudariti pomembnost tega športa za lokalno skupnost, mladim športnikom pa ponuditi vpogled v možnosti za nadaljnji razvoj in napredek na področju umetnostnega drsanja.

Izbrani temi sva se posvetili zaradi osebnih interesov, izkušenj in zanimanja o priljubljenosti tega športa.

1.2 RAZISKOVALNE HIPOTEZE

Pred raziskavo sva si zastavili naslednje hipoteze:

- *Hipoteza 1:* Umetnostno drsanje združuje šport in umetnost.
- *Hipoteza 2:* Manj kot tretjina ljudi spremlja umetnostno drsanje ali občasno obišče drsališče.
- *Hipoteza 3:* Umetnostno drsanje se je kot šport v zadnjem času spremenilo.

1.3 RAZISKOVALNE METODE

Najino raziskovanje sva začeli s pregledovanjem, izločanjem in izpisovanjem različnih spletni strani, virov in literature. Pridobljene informacije sva tako zapisale in jih uvrstile v različne kategorije. Na spletu sva našli tudi nekaj podatkov o začetkih in razvoju umetnostnega drsanja na splošno in v knežjem mestu. Vire in literaturo objavljava na koncu naloge.

Osnovo najinega dela sva črpali iz raziskovalne naloge, ki sta jo leta 2012 pod mentorstvom Nine Senica opravili Ana Gošnjak in Nikita Omerzu z Osnovne šole Lava. Takratno stanje sva z najino raziskavo nekoliko dopolnili, problematiko pogledali iz druge strani ter jih posodobili in aktualizirali.

Sčasoma je nastalo kazalo vsebine. Vzporedno sva si zastavljala raziskovalna vprašanja, hipoteze in izbirali metode dela.

S odobritvijo trenerk sva si skupaj na lastne oči lahko ogledale trening in posnetke tekmovanj mlajših in starejših drsalcev ter jih med seboj primerjale.

Največ dela sva imeli s sestavljanjem vprašanj za intervjuvanje treh strokovnjakinj s področja umetnostnega drsanja.

Raziskali sva tudi mnenje Celjanov o omenjenem športu in njegovo mesto med bolj priljubljenimi in reklamiranimi športi. Sestavili sva anketni vprašalnik in elektronsko anketo objavili. Dobili sva 107 odgovorov, ki sva jih grafično predstavili in komentirali.

Na tem mestu bi se iskreno mentorju Mojmirju Mosbruckerju za podporo in pomoč ter Miri Minić za usmerjanje in tehnično pomoč.

2 PREDSTAVITEV UMETNOSTNEGA DRSANJA

Umetnostno drsanje je šport, pri katerem posamezniki, pari ali skupine z drsalkami na ledu izvajajo elemente, kot so piruete, skoki in koraki. Umetnostni drsalci tekmujejo v različnih skupinah, od začetnikov do olimpijskih drsalcev (članov), in na lokalnih, državnih ter mednarodnih tekmovanjih.

Panoge umetnostnega drsanja so:

- Kot **posamezniki** lahko tekmujejo moški in ženske. Na tekmovanjih v svojih programih izvajajo skoke, piruete, korake, lastovke in druge elemente.
- V **športnih parih** moški in ženska drsata skupaj ter izvajata enake elemente kot posamezniki, le da jih izvajata skupaj, poleg tega pa se v tej disciplini izvajajo tudi nekateri drugi elementi, npr. vrženi skoki, pri katerih drsalec drsalko vrže v skok, dvigi, kjer jo drži nad svojo glavo v različnih položajih, in skupinske piruete, kjer se par vrti skupaj.
- V **plesnih parih** gre prav tako za drsanje v paru. Ta disciplina se od predhodne discipline razlikuje po tem, da se v plesnih parih drsalca osredotočata na izvajanje zapletenih plesnih korakov, ki jih morata izvesti sinhrono in zelo blizu drug drugemu, ne pa na skoke in mete. Koraki in koreografija se morajo ujemati s skladbo.

Umetnostno drsanje je priljubljen zimski šport, ki združuje gibanje na ledu z umetniškim izrazom. Gre za disciplino, kjer drsalci izvajajo različne akrobatske in estetske elemente in hkrati izražajo umetnost in zgodbo skozi glasbo. Zahteva izjemno koordinacijo, ravnotežje in moč. Drsalci morajo obvladati osnovne drsalne veščine (hitrost, nadzor nad gibanjem in sposobnost za izvajanje zelo zahtevnih elementov, kot so trojni skoki, dvigi in drsanje po robu leda). Umetnostno drsanje pa ni le šport, ampak tudi umetnost, saj se s kombinacijo tehnike in izraza ustvarja pravi spektakel na ledu, prikazuje mešanico baleta in drsanja (Gošnjak, Omerzu, 2012).

2.1 OPREMA

Oprema za umetnostno drsanje je posebej zasnovana za zagotavljanje udobja in stabilnosti ter mora omogočati izvajanje zahtevnih drsalnih elementov.

Drsalke: so ključni del opreme. Narejene so iz posebnih materialov, da omogočajo natančno gibanje in dobro stabilnost na ledu. Se ločijo od običajnih drsalk za rekreacijo, saj imajo zelo trd podplat in posebno oblikovane rezine, ki omogočajo precizno drsanje in izvedbo zahtevnih elementov. Drsalka za umetnostno drsanje so lahke, z ojačanim usnjem ali sintetičnimi materiali, da omogočajo dobro oporo pri izvajanju kompleksnih gibov.

Dres ali kostum: Umetnostno drsanje je šport, ki združuje balet in drsanje, zato je kostum zelo pomemben del opreme. Dres mora biti prilagojen telesu, da omogoča prosto gibanje, obenem

pa je pogosto dekorativen, saj drsalci nosijo kostume, ki so v skladu z glasbo in tematikami svojih koreografij. Kostumi so pogosto okrašeni s kristali, bleščicami ali drugimi dekoracijami, da dodajo vizualni učinek med nastopom, materiali pa so običajno elastični.

Rokavice: Drsalci pogosto nosijo rokavice, ki so lahko narejene iz različnih materialov, kot so usnje ali tkanine, ki zagotavljajo dober oprijem in zaščito pred mrazom. Rokavice so običajno tanjše, da omogočajo gibanje prstov, vendar dovolj tople, da ohranjajo udobje med dolgimi treningi in nastopi. Pri nastopih je pomembno, da so skladne z obleko oz. koreografijo.

Ščitniki: Ščitniki niso obvezni, vendar jih nekateri drsalci nosijo za dodatno zaščito, zlasti pri učenju novih elementov ali pri izvajanju težkih trikov. To so lahko ščitniki za zapestja, kolena ali komolce, ki pomagajo preprečiti poškodbe ob padcih.

Nogavice: Drsalci pogosto nosijo nogavice, ki so izdelane iz posebnih materialov, ki omogočajo dobro prezračevanje in udobje v čevlju. Nogavice so lahko tanke, vendar morajo biti dovolj tople, da ohranjajo udobje, hkrati pa omogočajo, da čevlji ostanejo dobro prilepljeni na noge (Gošnjak, Omerzu, 2012).

Slika 1: Ice Fly skates
(Vir: www.pinterest.com)

2.2 ELEMENTI UMETNOSTNEGA DRSANJA

2.2.1 Drža

Drža pri umetnostnem drsanju je ključna za ohranjanje ravnotežja, stabilnosti ter estetskega videza med izvajanjem različnih elementov. Dobra drža omogoča izvajanje zahtevnih gibov in prispeva k lepoti nastopa ter vizualni harmoniji na ledu.

Pri umetnostnem drsanju je pravilna drža sestavljena iz več elementov:

-Poravnana hrbtenica: omogoča dobro ravnotežje in enakomerno porazdelitev telesne teže. Drsalci pogosto ohranjajo rahlo iztegnjen trup.

-Roke: morajo biti raztegnjene in usklajene z gibanjem telesa, da ustvarijo občutek elegance in lahkotnosti. Med gibanjem se roke ne smejo zategovati, vendar morajo biti v stalnem gibanju, da podpirajo gibanje nog in telesa. Pri parih je usklajenost rok zelo pomembna, saj poudari usklajenost in lepoto nastopa.

-Glava in vrat: glava naj bo naravnost, z rahlim nagibom, ki ustreza gibanju telesa in usmeritvi gledišča. Glava mora biti usklajena s trupom in izraža eleganco ter dinamiko. Poglej je usmerjen v smer gibanja ali pa rahlo dvignjen, da nastopu doda dramatičnost ali prefinjenost.

-Kolena in noge: kolena morajo biti rahlo upognjena, kar omogoča boljšo gibljivost in nadzor nad gibanjem na ledu. Trdnost nog je pomembna za izvedbo skokov in dvigov, vendar noge ne smejo biti preveč zategnjene. Zelo pomembno je, da drsalec, z drsenjem po ledu, ohranja mehak in kontroliran korak.

Celotna drža drsalca mora biti usklajena, prožna in nadzorovana, da omogoči nemoteno izvajanje različnih elementov. Prav tako mora biti drža usklajena z glasbo in koreografijo, saj je umetnostno drsanje prepleteno z izraznostjo, kjer vsaka podrobnost, vključno z držo, prispeva k celotnem umetniškem vtisu.

2.2.2 Skoki

Skoki v drsanju so ena izmed najbolj spektakularnih in težkih disciplin umetnostnega drsanja. Vključujejo različne vrste obratov v zraku, pri čemer drsalci pogosto kombinirajo več obratov (t.i. "vrtenje"), preden pristanejo na ledu. Natančnost, moč in stil so ključni za uspeh v tej disciplini.

Tukaj so nekateri najpogostejši skoki, ki sva si jih ogledale:

1. **Aksel** – Je edini skok, ki zahteva obrat v zraku pred začetnim odpravljanjem. Tekmovalec mora odskočiti med drsanjem z obrazom obrnjenim naprej v skok. Je zelo težek skok, ki vključuje dva (ali več) obratov v zraku. Natančno izveden aksel je resnično spektakularen.
2. **Loop** – Je skok brez pomoči konice drsalke, pri katerem drsalec naredi krog na ledu in nato skoči v zrak. Skok je precej zahteven, saj je treba imeti dobro ravnotežje in moč.
3. **Salchow** – Ta skok se začne z notranjim robom in skokom na eno nogo. Poimenovan je po drsalcu, ki ga je prvi izvajal in je nekoliko bolj zahteven izvedba kot toe loop.

4. **Toe loop** – Je enostavnejši skok, kjer drsalec najprej z drsalko na konici "odlepi" od ledu in skoči. Zaslužil si je ime zaradi uporabe konice drsalke (toe).
5. **Flip** – Podoben je toe loopu, vendar drsalec tokrat skoči z zanašanjem na notranji rob drsalke, kar naredi ta skok nekoliko težji.
6. **Lutz** – Je eden najtežjih skokov, pri katerem drsalec drsa nazaj po zunanjem robu drsalke. Sledi zapik z drsalko proste noge, kar ga "odlepi" od tal. Velja za enega najbolj spektakularnih skokov.

Slika 2 in 3: Zahtevni tehnični elementi
(Vir: www.pinterest.com)

2.2.3 Piruete

Bazične piruete drsalci s treningi nadgrajujejo in jih otežujejo z različnimi težkimi položaji, ki se bolj vrednotijo in posledično prinašajo več točk. Prav tako se težavnost piruet poveča z menjavo nog, s skoki, preskoki in vskoki. Nanašajo se na rotacijske gibe, ki jih drsalci izvajajo na ledu. To so elegantni in zahtevni elementi umetnostnega drsanja, pri katerih se drsalec vrti na eni nogi, medtem ko drugo drži v določeni poziciji.

Posvetili sva se predvsem trem osnovnim piruetam:

Visoka pirueta (up right spin)

Nizka pirueta (sit spin)

Engel pirueta (camel spin) - položaj lastovke

Slika 4 in 5: Visoka in nizka pirueta

(Vir: www.pinterest.com)

Slika 6: Lastovka
(Vir: www.pinterest.com)

2.2.4 Koraki

Koraki so pokazatelj drsalčeve sposobnosti obvladanja rezila drsalke. Z uvedbo novega sodniškega sistema se velika pozornost posveča prav izvedbi korakov. Koraki so del tranzicij samega programa, uveljavljajo pa se tudi kot sestavni posamični element vsakega programa v vsaki kategoriji. Sem sodijo tudi lastovice, ki kažejo drsalčevo sposobnost ohranjanja ravnovesja in gibljivosti in oplemenitijo koreografijo (O umetnostnem..., 2024).

2.3 TEKMOVANJA

Sezona v umetnostnem drsanju traja dvanajst mesecev in se prične 1. julija in konča 30. junija... Tekmovalca lahko prijavljajo samo klubi. Pravico tekrovati na tekmovanjih v Republiki Sloveniji ima tekmovalec, ki ima veljavno tekmovalno knjižico ZDŠS. Veljavnost se podaljšuje za vsako koledarsko leto pri ZDŠS... Državna prvenstva se prirejajo v vsaki panogi enkrat letno, in sicer: člansko državno prvenstvo, mladinsko državno prvenstvo, Memorial Stanka Bloudka kot državno prvenstvo kategorij A in B ter ekipno državno prvenstvo. Pokal Slovenije je ekipno tekmovalje in se prireja enkrat letno v vsaki panogi umetnostnega drsanja, in to za člane, mladince in kategorije A, B, C, D in E... (Tekmovalni pravilnik za umetnostno drsanje, 2022)

2.3.1 Programi

Tekmovalci skupine B in starejši na Državnem prvenstvu in Pokalu Slovenije prikažejo kratki program (vsebuje predpisane elemente) in prosti program (vsebuje elemente, kjer je njihovo število in narava predpisana, ostalo pa je stvar izbire trenerja in tekmovalca). Programi so glede na starostno skupino tudi časovno omejeni. Prosti program najmlajših traja 2 minuti, medtem ko članski prosti program traja 4 minute za ženske in 4,5 minute za moške.

Programa spadata pod dve glavni disciplini, ki ju morajo drsalci izvesti na tekmovanju. Razlika med njima je v dolžini nastopa, tehničnih zahtevah in umetniški svobodi.

Kratki program:

- Trajanje: 2 minuti in 40 sekund (z odstopanjem +/- 10 sekund)
- Zahteve: drsalci morajo izvesti določeno število predpisanih elementov, ki vključujejo skoke, kombinacije skokov, piruete in korake.
- Cilj: prikaz natančnosti in popolnosti pri izvajanju obveznih elementov, skladno z glasbo.
- Ocena: sodniki ocenjujejo tehnično izvedbo elementov in umetniški vtis.

Dolgi program (prosti program) :

- Trajanje: 4 minute za ženske in 4 minute in 30 sekund za moške (z odstopanjem +/- 10 sekund)
- Zahteve: večja svoboda pri izbiri elementov in koreografije. Program vključuje več skokov in kombinacij, piruete in zapletenejše korake.
- Cilj: drsalci imajo več časa za izražanje umetniškega duha, svoje osebnosti in tehnične spretnosti skozi glasbo.
- Ocena: kombinacija tehničnih točk in umetniškega vtisa

2.3.2 Tehnična pravila in tekmovalni pravilnik

Tehnična pravila vključujejo specifične zahteve glede izvedbe elementov v nastopu. Pomembni deli tehničnih pravil vključujejo:

- Skoki (zahtevnost skokov, izvedba, prekrški...)
- Piruete (vrsta, težavnost, prekrški...)
- Koraki (težavnost, usmerjenost gibov...)
- Zahteve za pare in plesne pare (skupni elementi, težavnost..)

Tehnična pravila in tekmovalni pravilnik so izredno pomembni za zagotavljanje poštenosti in enakosti na tekmovanjih ter za standardizacijo izvajanja elementov, saj omogočajo, da se ocene med drsalci primerjajo na enak način po vsem svetu.

Tekmovalni pravilnik in tehnična pravila v umetnostnem drsanju so podrobno določena s strani Mednarodne drsalne zveze (ISU), ki skrbi za standardizacijo pravil, ki veljajo za tekmovanja na mednarodni ravni. Določa splošna pravila za organizacijo tekmovanj v umetnostnem drsanju. Ta vključujejo:

- Vrste tekmovanj: Tekmovanja so razdeljena na različne kategorije (posamezniki, pari...) Obstajajo tudi kategorije za mladince, odrasle in starejše drsalce.
- Število elementov: Za vsako disciplino so določeni minimalni tehnični elementi, ki jih morajo drsalci vključiti v svoj nastop.
- Časovna omejitev: Vsak nastop mora biti v okviru določene časovne omejitve.
- Obvezni elementi: V programu morajo biti vključeni določeni tehnični elementi, kot so skoki, piruete, koraki in drugi.
- Dovoljene in nedovoljene tehnike: Opišejo se tudi omejitve glede tega, katere vrste elementov so dovoljene v tekmovanju.
- Razvrstitev in napake (določa pravila glede napak, kot so padci ali napačno izvedeni elementi, ter kako te napake vplivajo na končno oceno.)

2.3.3 Ocenjevanje

Ocenjevanje v umetnostnem drsanju temelji na natančnem in objektivnem procesu ter umetnostnem izražanju. Trenutni sistem ocenjevanja temelji na Sistemu ISU (Mednarodne drsalne zveze), ki se uporablja za vse vrste umetnostnega drsanja.

Ocenjevanje poteka v dveh ključnih delih:

1. Tehnična ocena (TES): Oceni težavnost in kakovost tehničnih elementov, kot so skoki, piruete in koraki. Vsak element ima svojo osnovno vrednost, ki temelji na njegovi težavnosti, in izvedbo. Za vsak element se dodelijo točke glede na njegovo težavnost, pri čemer se upošteva tudi pravilnost. Če drsalec naredi napako, se odšteje določeno število točk

2. Umetniška ocena (PCS): Ocenjuje umetniški izraz, v 5 komponentah:

- Drsalne sposobnosti: Ocenjene so drsalčeva kreativnost, kvaliteta gibanja in povezava med elementi, ki jih izvaja, to vključuje različne skoke, piruete, korake in druge akrobatske elemente. Sodniki ocenijo njihovo težavnost, natančnost, izvedbo in čistost.
- Povezava in koreografija: Vključuje to, kako dobro je drsalec izvedel koreografijo in kako so elementi povezani v celoten nastop. Ocenjuje se tudi čustvena globina nastopa in izražanje.
- Slog in izvedba: Ocenjuje se, kako dobro je drsalec usklajen z glasbo, kako elegantno drsi ter kako tekoči in kontrolirani so njegovi premiki, predvsem pri prehodih.
- Predstavitel: Drsalec mora skozi gibanje, izraz obraza in telesno držo prenesti zgodbo ali čustvo, ki ga glasba ali tema nastopa prenaša na občinstvo.

Vsak sodnik dodeli ocene, iz katerih izračunajo povprečje, da se pridobi končni rezultat. Ocenjevanje je zelo subjektivno in temelji na številnih dejavnikih, vendar je cilj doseči uravnoteženost med tehnično zahtevnostjo in umetniškim izrazom (Gošnjak, Omerzu, 2012).

Sistem točkovanja

V sistemu ISU so vključene različne lestvice:

- Base Value (Osnovna vrednost): Točka se dodeli za vsak tehnični element glede na težavnost.
- Grade of Execution (GOE): Točka za izvedbo, ki lahko doda ali odšteje točke glede na kakovost izvedbe elementa. Napake (kot so padci) znižajo oceno, medtem ko izvrstna izvedba poveča število točk.

Po vseh ocenah se vsota vseh tehničnih in umetniških točk uporabi za določitev skupne uvrstitve tekmovalca. To zagotavlja, da tako tehnična preciznost kot umetniški izraz prispevata k končnemu rezultatu.

2.3.4 Potek in struktura tekmovanja

Tekmovanja v umetnostnem drsanju potekajo v skladu s predpisanimi pravili, ki jih določi Mednarodna drsalna zveza (ISU). Ta tekmovanja so strukturirana in vključujejo več različnih faz, od predtekmovalnih kvalifikacij do finalnih nastopov.

Struktura tekmovanja

- Kvalifikacije: na večjih tekmovanjih so potrebne kvalifikacije, da se posamezni drsalci in pari uvrstijo v glavni del tekmovanja.
- Ogrevanje (5 do 6 minut)
- Kratek in prosti program
- Finale

- Skupni rezultat: Po tem, ko so zaključeni tako kratki kot prosti programi, se izračuna skupni rezultat, ki temelji na seštevku točk iz tehničnih in umetniških ocen.
- Konec tekmovanja: Tekmovalci so razvrščeni glede na njihov skupni rezultat, in najboljši trije (včasih tudi več) prejmejo medalje (zlato, srebrno in bronasto).

3 ZGODOVINA IN RAZVOJ DRSANJA V CELJU

Drsanje poznamo že zelo dolgo. Že v bronasti dobi so drsalke služile za premagovanje večjih razdalj v skandinavskih državah. Okoli 14. stoletja so Nizozemci začeli uporabljati leseno ploščo, ki je imela na spodnji strani tanek železen tekač, drsalci pa so se odpravili s palico. Okoli leta 1500 so na Nizozemskem dodali tanka rezila, s tem pa so se drsalci lahko pričeli odrivati samo z nogami. Konstrukcija modernih drsalk je ostala v večji meri ista do danes.

Umetnostno drsanje prihaja iz Anglije, kjer je ta športna zvrst bila v začetku privilegij bogatih. Oče modernega umetnostnega drsanja” je bil Jackson Haines, ki je v sredini 1980-ih predstavil nov stil drsanja, ki je bil do tedaj poznan in povzet po Angleškem ”stilu”. Mednarodna drsalna zveza je bila ustanovljena 1892 leta (O umetnostnem..., 2024).

Prvo svetovno prvenstvo je potekalo leta 1869 v Petrogradu (Sankt Petersburgu), v Jugoslaviji pa je bilo prvo državno prvenstvo leta 1922 na Bohinjskem jezeru. Prvo evropsko prvenstvo je potekalo leta 1891, svetovno prvenstvo pa 1896. Sprva so tekmovali samo moški. Prva ženska je nastopila leta 1902. Po mešanem tekmovanju žensk in moških so se leta 1906 odločili za ločene kategorije. Tekmovanje v parih se je začelo leta 1908, prav tako pa je bilo drsanje od takrat naprej tudi redno na programu na zimskih olimpijskih igrah (DKK, 1989).

3.1 ZAČETKI DRSANJA V CELJU

Zgodovina umetnostnega drsanja v Sloveniji se začne leta 1870, ko so Nemci v Ljubljani ustanovili Ljubljansko drsalno društvo, drsališč pa je bilo na ribniku v Tivoliju. Prvi klub v sklopu Sekcije za umetnostno drsanje je bil Ilirija, ki ga je vodil Stanko Bloudek.

Slika 7: Plakat Josipa Pelikana o drsanju v Celju iz leta 1940.
(Vir: MNZ Celje, <https://www.kamra.si/digitalne-zbirke/drsalni-klub-celje-2/>)

V Celju je bilo drsanje popularno že konec sedemdesetih let 19. stoletja. Konec leta 1877 je Cillier Zeitung napovedoval vnovično odprtje drsališča in sporočil cene vstopnic.

Pomembna prelomnica celjskega drsanja pa je bila preselitev te dejavnosti v mestni park. Športni klub Celje je leta 1929 tam povečal površino teniških igrišč, ki so jih v zimskem času koristili kot drsališče. Drsališče, ki je bilo odprto od 8. ure zjutraj do 9. ure zvečer, je bilo opremljeno z garderobo, razsvetljavo, premoglo pa je tudi posebno »zvočno aparaturo«, ki je omogočala drsanje ob glasbi.

Vrhunec drsalne dobe je Celje doživelo januarja 1933, ko je v mestu gostovala dunajska umetnostna drsalka in evropska prvakinja Hilda Holovska.

V Celju sta bila zelo priljubljena športna načina preživljanja prostega časa: plavanje poleti in drsanje pozimi. Drsanje je bilo v zimskih mesecih priljubljeno predvsem med mladimi, saj so naravna drsališča v okolici Celja omogočala uživanje na ledu. Drsalke so bile v začetku dostopne predvsem premožnejšim, medtem ko so si jih drugi izposojali. Pred drugo svetovno vojno je Celje postalo pomemben center umetnostnega drsanja, kjer so prirejali drsalne revije in med drugim nastopali tudi znani drsalci. Prvo mednarodno tekmovanje je Celje gostilo že leta 1934.

Prvo državno prvenstvo v umetnostnem drsanju v Jugoslaviji pred drugo svetovno vojno pa je bilo na Bohinjskem jezeru februarja 1921. Doktor Hrašovec, ki je takrat deloval v Športnem klubu Celju, je med dijaki, ki so se kot samouki učili drsalnih prvin, izbral Pola Schwaba. Večina celjskih drsalcev je v tem času na uradnih državnih prvenstvih nastopala za ljubljansko Ilirijo. Druga svetovna vojna je onemogočila nadaljnji razvoj umetnostnega drsanja in ustavila napredovanje predvojne generacije umetnostnih drsalcev (DKC, 2016).

Prvenstvo Jugoslavije na celjskem drsališču

Celjski drsalci so januarja 1955 slavnostno proslavili 10-letnico osvoboditve. V mestnem parku so na drsališču pripravili devetdnevni program s številnimi prireditvami. Slovenija je imela v svojih vrstah najboljše drsalce Jugoslavije, zato je bilo republiško prvenstvo v umetnostnem drsanju v Celju pravzaprav neuradno prvenstvo Jugoslavije. Tako je postalo zelo priljubljeno med ljubitelji ledene ploskve. V okviru prireditev je potekala še popularizacija nove družabne igre na ledu, balinanja. Kljub številnim drsalnim dogodkom je umetnostno drsanje še vedno ostalo v senci hokeja, še bolj kot to pa je bilo problematično vreme. Leta 1956 so južne sape kar petkrat odpihnile drsalno ploskev. Jasno je postalo, da zaradi vse toplejših zim brez umetnega drsališča ne bo šlo, zato se je začelo protestiranje za gradnjo hladilnice, ki bi jo povezali z umetnim drsališčem. Za mesto bi to bila velika gospodarska pridobitev, za športe na ledu pa zanesljiv napredek.

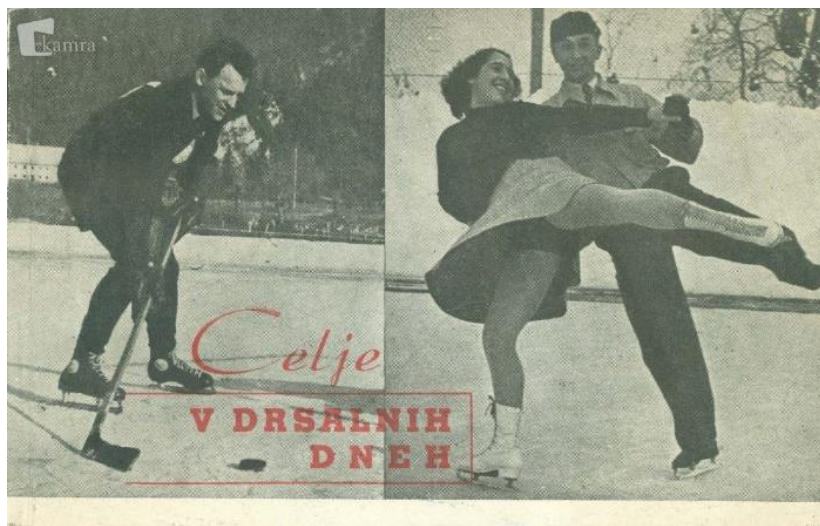
Slika 8: Sodniški zbor ocenjuje (leto 1953)
(Vir: MNZ Celje, <https://www.kamra.si/digitalne-zbirke/drsalni-klub-celje-2/>)

Sezona medalj za celjske drsalce

Po več zaporednih milih zimah, ko je bilo nemogoče izvajati treninge na naravni ledeni plošči in začeti s tečaji za nove člane, je drsalce v sezoni 1956/57 razveselila prava zima. Delo trenerjev je prevzela trojka: Jože Kragl, Nada Jelovšek in Božena Rihter – Rebevšek. Čeprav v Celju šport še ni bil na nivoju kot v Ljubljani in na Jesenicah ter je bil dober led v Celju prava redkost, je mlada drsalka Halka Šušteršičeva pripravila prijetno presenečenje. Lep uspeh je dosegel tudi Mohor Hrastnik.

Kljub finančnim težavam so v sezoni 1960/61 umetnostni drsalci pod vodstvom Mohorja Hrastnika nadaljevali s sistematičnim delom in dobri rezultati niso izostali. Februarja 1960 so na državnem prvenstvu v umetnostnem drsanju nastopili trije člani HDK Celje. Najboljši uspeh jo dosegla Halka Šušteršič, ki se je pri mladinkah uvrstila na tretje mesto, v parih pa sta Marinka Gračner in Mohor Hrastnik zasedla drugo mesto.

Šušteršičeva je blestela tudi na mladinskem prvenstvu Slovenije in tekmovanju za Bloudkov memorial leta 1962, ko je osvojila naslov državne prvakinje med mladinkami. V sezoni 1961/62 je bilo februarja na Jesenicah državno prvenstvo, na katerem so trije mladi člani kluba osvojili eno prvo in dve drugi mesti.

Slika 9: Celje v drsalnih dneh

(Vir: MNZ Celje, <https://www.kamra.si/digitalne-zbirke/drsalni-klub-celje-2/>)

Na poti do umetnega pokritega drsališča

Slavnostni začetek gradnje umetnega drsališča v celjskem mestnem parku je bil leta 1964. Na prireditvi so se zbrali vidni politični predstavniki lokalne skupnosti, športni funkcionarji in predstavniki glavnega sponzorja Cinkarne Celje, ki naj bi poleg športnega objekta postavila ledarno. Odločitev, da Jugoslavija kandidira za organizacijo svetovnega prvenstva v hokeju na ledu leta 1966, je botrovala, da je lokalna politika dala zeleno luč za izgradnjo umetnega drsališča. Do svetovnega prvenstva naj bi uredili drsalno ploskev, ledarno in garderobi. Pozneje naj bi zgradili še eno garderobo in tribune, v načrtu pa je bilo tudi, da bi celoten prostor pokrili.

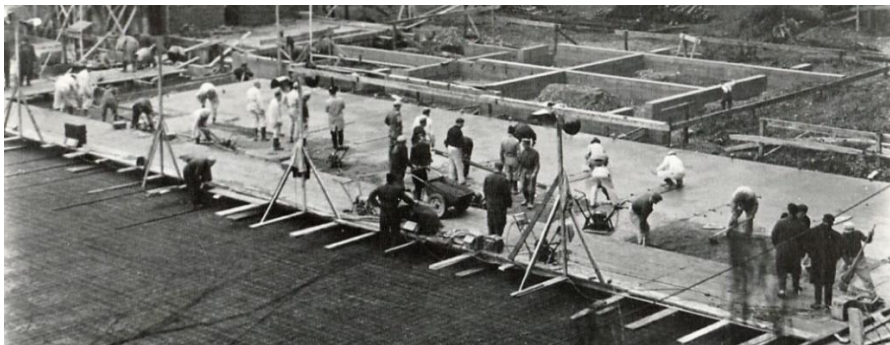
Slika 10: Drsališče v Celjskem mestnem parku

(Vir: [www.kamra.si/2Fmm-elementi%2Fdrsalisce-v-celjskem-mestnem-parku%](http://www.kamra.si/2Fmm-elementi%2Fdrsalisce-v-celjskem-mestnem-parku%2F))

Enega najtežjih in najzahtevnejših gradbenih del pri gradnji umetnega drsališča so končali že novembra 1964. Drsalna ploskev je dobila svojo končno obliko. Z dograditvijo ploskve se je tako končala prva faza gradnje umetnega drsališča je v drsalni sezoni 1964/65, ki je trajala 63 dni, na drsališče privabila več kot 20000 obiskovalcev željnih rekreacije. Za popolno usposobitev objekta je bila potrebna še ledar na in predvsem kompresorji, za tem pa še ureditev transformatorske postaje in razsvetljave nad drsališčem.

Slavnostno odprtje umetnega drsališča je bilo hkrati s hokejsko tekmo med reprezentancama Nemške demokratične republike in Jugoslavije, 21. novembra 1966. Gledalci so dogajanje na ledeni ploskvi spremljali na začasnih tribunah, ki so bile na eni strani v hrib stisnjene z zemeljskimi stopnicami, na drugi pa sestavljene iz montažnih elementov.

Septembra 1967 so se v celjskem mestnem parku z manjšo zamudo začela dela za izgradnjo tribune. Izvajalec del Ingrad je zagotovil, da bo kljub zamudi do konca novembra zgradil objekt, ki bo sprejel okoli 2200 ljudi. Šlo je za betonski objekt, pod katerim bo okoli štiri metre širok prostor, pozneje namenjen ureditvi bifeja, garderobe za splošno drsanje, prostora za sodnike in ozvočenje. S tem bo imela tribuna večnamensko funkcijo. V celjskem mestnem parku je tako ponovno oživel gradbišče. Sanirano drsalno ploščo so prevlekli s posebnim betonom, ki ne prepušča vlage. Istega leta je klub prejel donacijo podjetja Aero za nakup bronastega kipa Kotalkarice, delo akademskega kiparja Vladimira Stovička. Betonska tribuna je bila težko pričakovana nova pridobitev, vendar ne edina. Pri vhodu na drsališče je kolektiv Ljudske restavracije postavil začasni leseni bife.

Slika 11: Gradnja drsališča

(Vir: www.knjiznica-celje.si/domoznanski-spomini/item/drsalisce-v-celju)

Republiško prvenstvo v umetnostnem drsanju za mladince, mladinke, člane in članice so februarja 1976 v Celju pripravili kot generalno pred državnim prvenstvom. Na republiškem prvenstvu so nastopili tekmovalci iz Ljubljane, Jesenic in Celja. Mladi Celjani so se uvrstili odlično in ponovili uspehe iz preteklega leta. Stane Kavčič-Nini je ponovno osvojil naslov republiškega prvaka med mladinci. Pri mladinkah je Mateja Ručigaj kljub odličnem drsanju in največjem številu zbranih točk zaradi pravila mestnih števil izgubila naslov mladinske prvakinje in zasedla drugo mesto. Kotalkanje je bil vseskozi dopolnilni šport za drsalce v poletnih dneh.

3.2 CELJE KOT ENO IZMED SREDIŠČ UMETNOSTNEGA DRSANJA

Člani selekcije umetnostnega drsanja so marljivo vadili in nase opozorili na tekmah v Zagrebu, Celju, Sarajevu in na Jesenicah. Poznavalci umetnostnega drsanja so omogočili, da je Celje v nekaj letih postalo središče tega športa v Sloveniji in eden od centrov v Jugoslaviji. Iz skupinice mladih drsalcev so v Celju dobili nove državne in republiške prvake. Metka Hladin je leta 1981 v Sarajevu osvojila naslov mladinske državne prvakinja in bila najboljša v republiki med članicami. Drugi državni naslov je osvojila Mateja Avbreht, ki je v Zagrebu presenetila vse priljubljene domačinke in zmagala v prostem programu. Osvojila je še naslov republiške mladinske prvakinja. Dva moška predstavnika, Matej Pangerl in Jernej Lakner, sta bila najboljša v Sloveniji med člani in pionirji. Na podlagi doseženih rezultatov so bili za zimsko olimpijado v Sarajevu leta 1984 nominirani ti umetnostni drsalci iz Celja: Mateja Avbreht, Metka Hladin in Matej Pangerl. V letih 1982, 1983 in 1985 smo Celjani z Metko končno dobili tudi udeleženko na velikem mednarodnem tekmovanju v Zagrebu, na Zlati pirueti.

V celjskem Mestnem parku so se treningi umetnostnega drsanja, hokeja na ledu, kotalkanja in tenisa organizacijsko izvajali pod okriljem enotnega športnega društva HDK Celje. Sekcija umetnostnega drsanja in kotalkanja je imela samostojno vodstvo in program dela.

Posebno zahtevna in odmevna je mednarodno tekmovanje v umetnostnem drsanju "Skate Celje – European Criterium". To je vseevropsko tekmovanje vseh mlajših kategorij drsalcev, vključno z mladinci, za evropski pokal, ki poteka pod okriljem mednarodne drsalne organizacije ISU že od leta 1994.

V pripravo dobrih razmer za delo v klubu je sodilo tudi strokovno delo in ustrezno organiziranje tehničnega kadra v klubu, saj je poplava v 90. letih trikrat prizadela drsališče. Poplava je običajno prizadela Celje v jesenskem času, ko je klub organiziral mednarodne tekme umetnostnih drsalcev. V tem obdobju so s stranskimi stenami zaprli drsališče in ledena dvorana je dokončno dobila svojo današnjo zunanjo podobo. Zgradili so še dodatne garderobe in namestili prezračevalne naprave. Posebno zahteven je bil poseg v rekonstrukcijo drsalne plošče leta 2011 (Drsalni klub Celje, 2016).

3.3 PRELOMNICE IN VRHUNCI CELJSKEGA DRSANJA

- Leta 1934 je v Celju potekalo prvo mednarodno tekmovanje, ko je gostilo državno prvenstvo Jugoslavije v umetnostnem drsanju.
- Leta 1955 so za potrebe drsališča zgradili betonsko ploščo.
- V obdobju 1964 - 1966 so zgradili drsališče.
- Leta 1967 je klub z donacijo kupil kip kotalkarice.
- Leta 1968 so dobili prvo rolbo za glajenje leda.
- Leta 1973 je drsališče s tribuno dobilo streho nad glavo.
- Leta 1985 je Metka Hladin prvič tekmovala na Zlati pirueti v Zagrebu.
- Leta 1994 se je Drsalni klub Celje pridružil mednarodnemu ISU.

- Leta 2001 je Anja Bratec tekmovala na evropskem prvenstvu v Sofiji.
- Leta 2005 je Anja Bratec tekmovala na zimski olimpiadi v Innsbrucku.
- Leta 2008 je klub kupil računalniško ISU JUDGING SYSTEM.
- Leta 2009 so izvedli rekonstrukcijo betonske plošče.
- Leta 2011 je Daša Grm nastopila v finalu evropskega prvenstva v Bernu.
- Leta 2014 je bila Daša Grm državna prvakinja Slovenije.
- Leta 2016 je bila Daša Grm na svetovnem prvenstvu v Bostonu, ZDA.
- Leta 2018 je v Drsalnem klubu Celje prvič gostovalo tekmovanje Skate Celje.
- Leta 2018 je Daša Grm tekmovala v finalu Evropskega prvenstva v Moskvi in Milanu.
- Leta 2022 je Daša Grm tekmovala na evropskem prvenstvu v estonskem Talinu.
- Leta 2023 je Daša Grm zastopala Slovenijo na evropskem prvenstvu v finskem Espooju.

3.4 ZNANI CELJSKI DRŠALCI

Daša Grm

Leta 2014 je bila slovenska državna prvakinja v umetnostnem drsanju, leta 2015 je zmagala na tekmovanju *Hellmut Seibt Memorial*. Na evropskih prvenstvih je najboljšo uvrstitev dosegla leta 2011 z 20. mestom, na svetovnih prvenstvih pa 18. mesto leta 2015. Ima največ osvojenih naslovov državne prvakinje med članicami.

Metka Umek (Hladin)

V letih 1977, 1980, 1981, 1982, 1983 in 1984 je prejela priznanja Športne zveze Celje za športne dosežke. Osvojila je šest naslovov prvakinje Slovenije v članski kategoriji (leta 1982 v paru s Stanetom Kavčičem), drugo mesto na članskem prvenstvu Jugoslavije, trikrat nastopila na Zlati pirueti v Zagrebu in dosegla 5. mesto na mednarodnem tekmovanju v Sofiji.

Anja Bratec Leskovšek

Leta 2000 je bila mladinska prvakinja in leta 2001 državna članska prvakinja, 25. mesto je dosegla l. 2001 z nastopom na Svetovnem mladinskem prvenstvu v Sofiji (2001), 27. mesto pa na Svetovnem mladinskem prvenstvu v Ostravi (2003). Leta 2005 je izvedla tekmovalni nastop na Zimski univerzijadi v Innsbrucku.

Znani celjski drsalci so tudi David Kranjec, Luka Logar, Ana Čmer, Maruša Udrih idr.

Vrhunski pa so tudi uspehi mladih, novih upov drsalnega kluba Celje: Tene Evelyn Škalički, Lune Rozman, Kasje Minić in Lane Škalički.

Slika 12: Daša Grm

(Vir: <https://www.google.si/url?sa=i&urlv>)

4. POGLED STROKOVNJAKOV NA CELJSKO UMETNOSTNO DRSANJE

V raziskavi sva intervjuvali tri najuspešnejše aktualne celjske umetnostne drsalke. Povprašali sva jih o njihovih karierah in poteh, o njihovih pogledih na drsalni šport ter o njihovih željah in nasvetih. Sestavili sva vprašanja, s katerimi sva poskušali osvetliti celjsko umetnostno drsalno sceno z vseh strani. Z umetnostnim drsanjem so bile povezane življenjske in športne poti intervjuvank. S specifičnimi funkcijami, ki jih opravljajo še danes, so nam osvetlile razvoj, popularnost, dosežke in stanje umetnostnega drsanja ter Drsalnega kluba Celje. Vprašanja sva posredovali:

- Daši Grm, najuspešnejši slovenski umetnostni drsalke v zadnjem desetletju, ki je po končani karieri leta 2024, ostala aktivna trenerka,
- Metki Umek, eni najuspešnejših umetnostnih drsalk in nekdanji jugoslovanski državni reprezentantki, trenerki in mednarodni sodnici ter
- Poloni Čmer, nekdanji drsalke, organizatorke odmevnih prireditev DK Celje in aktualni predsednici Drsalnega kluba Celje.

4.1 INTERVJU S CELJSKO UMETNOSTNO DRSALKO DAŠO GRM

1. Kako ste začeli svojo pot v umetnostnem drsanju?

Umetnostno drsanje sem začela trenirati pri petih letih in pol, ko smo v vrtcu imeli teden dejavnosti in smo šli drsati. Po tem tečaju sem bila povabljen v klub in tako začela trenirati.

2. Kakšne uspehe ste dosegli in katera zmaga je bila najslajša oziroma katera vam največ pomeni?

V svoji karieri sem imela kar nekaj uspehov, med drugim sem pet krat nastopala v finalu evropskega prvenstva in štiri krat v finalu svetovnega prvenstva. Najbolj sem ponosna na osemnajsti mesti, ki sem ju dosegla na svetovnem prvenstvu v Shanghaiju leta 2015 in v Saitami leta 2019. To je tudi doseženo najboljšo slovensko mesto pri ženskah na svetovnih prvenstvih. Ponosna sem tudi na to, da sem bila devet krat državna prvakinja Slovenije v članski kategoriji. Pri srcu so mi tudi zmage na mednarodnih prvenstvih na Dunaju, v Beogradu in v Ljubljani.

3. Ste si vedno želeli postati trenerka, ali je to prišlo spontano?

Sprva sem želela biti le koreografinja, saj v ustvarjanju koreografije na glasbo res uživam. Kasneje sem ugotovila, da lahko vso svoje znanje predam naprej in počasi se je porodila želja po tem, da postanem trenerka in koreografinja, kar se mi je tudi uresničilo.

4. Kaj vas najbolj motivira pri delu s športniki?

Najbolj me motivira njihova želja po napredku. Motivirajo me tudi nasmejani obrazi po uspešnih nastopih, ko otroci napredujejo in na splošno uživajo v drsanju, ki je res lep šport. Največje zadovoljstvo je, ko vidim, da so dekleta zadovoljna s svojim napredkom.

5. Kako se vaše delo trenerke razlikuje od vaše lastne športne kariere?

Iskreno rečeno, ne tako zelo... zadnjih pet let svoje športne kariere sem bila trenerka sama sebi. V tem času sem se s tem delom ogromno naučila. Moram pa priznati, da je delo trenerke velikokrat težje kot delo športnice na treningih.

6. Kako vzdržujete disciplino in hkrati ohranjate dober odnos s športniki?

Zelo pomembno je, da "preberem" energijo otrok in njihovo dnevno razpoloženje. Ne delujejo vsak dan iste besede, ista energija, ampak je potrebno to vsak dan prilagajati. Vedno poskrbim, da moje športnice vedo, da sem na njihovi strani in da se skupaj borimo, da pridemo do istega cilja; da se lahko zanesejo name ob težkih trenutkih in stresnih situacijah, kot je tekmovanje. Obenem pa želim, da so na treningu resne in zbrano delajo, zato sem včasih tudi bolj stroga.

7. Ali ste kdaj razmišljali o drugačni karierni poti?

Nisem. Že zadnjih nekaj let svoje športne kariere sem nestrpno čakala, da lahko obujem "trenerske čevlje" in končno pričnem z delom.

8. Kako potekajo priprave na tekmovanja?

Na posamezno tekmovanje se pripravljamo dlje časa. Začne se s planiranjem treningov veliko pred tekmo, da se na tekmi res pokaže vrhunec forme. Potrebno je delati tako na tehniki elementov kot na kondiciji, tako na ledu kot na suhem, kot mi pravimo vsem ostalim treningom.

9. Kakšen je vaš nasvet mladim drsalcem, ki si želijo uspeti v tem športu?

Včasih ni vse v cilju (zmaga na tekmo, uvrstitev na večje tekmovanje itd...), ampak je lahko užitek celotni proces. Naj uživajo v treningih, v druženju s sovrstniki, z izkušnjami iz tekmovanj. Vse to in trdo delo pripelje potem do uspeha. Si pa želim, da bi vsaka vsaj enkrat izkusila eno večje tekmovanje (JGP, Svetovno mladinsko prvenstvo ali ISU tekmovanja v članski kategoriji) v svoji karieri, saj je to res neko posebno doživetje.

10. Kaj vam pomeni drsanje?

Brez drsanja si svojega življenja sploh ne predstavljam. Drsanje je del mene, je moja strast in moje poslanstvo. Res imam rada drsanje - in kakšne občutke ti ta šport lahko da!

11. Kaj menite o sodobnih trendih v umetnostnem drsanju in katere pogoje mora drsalka izpolnjevati, da bi bila uspešna v tem športu?

Drsanje je zelo vsestranski šport, ki se po svetu zelo hitro razvija. Me skrbi, da z našimi pogoji ne bomo mogli slediti napredku, ki se dogaja po svetu. Se bom pa zagotovo potrudila, da jim sledimo. Drsalka mora biti močna, eksplozivna, hitra, biti mora pripravljena veliko trenirati in biti vztrajna, da ne obupa ob padcih in neuspehih. Umetnostno drsanje je zelo zahteven šport, kjer doživimo veliko vzponov in padcev.

12. Kakšni so vaši cilji za prihodnost v trenerskem poklicu?

Moj prvi cilj je, da se v drsanje zaljubi čim več majhnih otrok. Res si pa želim, da vsaj eno od deklet pripeljem do Evropskega ali Svetovnega prvenstva.

4.2 INTERVJU Z DRSALKO METKO UMEK

Osebna pot in drsalna kariera

1. Kdaj in kakšno je bilo vaše prvo srečanje z ledom in drsalkami? Kaj vas je navdihnilo, da ste se začeli ukvarjati z umetnostnim drsanjem?

Moji prvi koraki na drsalkah so bili na domačem ribniku (danes Hladinov ribnik, ki je del celjske gozdne poti). Z otroki iz sosednjih hiš smo igrišče z žogo in loparji za namizni tenis, takoj ko je ribnik zamrznil, zamenjali z drsanjem. Sestavljali smo koreografije, igrali hokej, se lovili in pripravljali nastope za vaščane.

Sošolka in njena starejša sestra, ki sta bili tudi "drsalki na našem ribniku", sta pričeli obiskovati drsalne tečaje v parku. V prvem razredu, leta 1972, sem se jima tudi sama lahko pridružila. Takrat nas starši niso vozili na treninge, ker smo bili pa doma precej blizu drsališča, sem seveda ob spremstvu starejše sosede smela na tečaj.

Včlanitev v klub je bila le privilegij nekaterih, zato smo "tečajniki" lahko ob podrsavanju, le opazovali ostale, ki so na drugem delu plošče vadili elemente s trenerji. Seveda sem si vse to želela tudi sama in po dveh letih, ko sem, kot samouk, že skočila axel in vse ostale enojne skoke, so me le sprejeli v skupino, ki je imela trenerja.

2. Katere ovire ste morali premagati na poti do uspeha?

Največje ovire so vedno bile zaradi strokovnega kadra. Trenerjem so bili bližje otroci, ki so imeli vplivne starše in obrtniki, ki so jim lahko postorili kaj doma, drugi pa smo bili bolj prepuščeni sami sebi. Najsrečnejša sem bila, ko mi je po zmagi v pionirski konkurenci na prvenstvu Slovenije trener enkrat le opozoril, naj višje dvignem roke pri prestopanju. Sem pa izredno hvaležna dvema trenerjema, Mateji Jakob in Niniju Kavčiču, ki sta, takoj po svoji končani karieri, pričela s treniranjem mlajših tekmovalcev v klubu in opazila mojo nadarjenost.

3. Kaj je bil vrhunec vaše kariere?

Vrhunec kariere, bi gotovo bilo z rezultati že potrjeno Evropsko in Svetovno člansko prvenstvo, ki se mi je zaradi hude poškodbe gležnja izmuznilo. Lahko pa se pohvalim z osmimi naslovi prvakinje Slovenije (pionirska, mladinska in šest krat članska), 1. in 2. mestom na mladinskem in članskem prvenstvu Jugoslavije, sedemletnim članstvom v reprezentanci Jugoslavije, udeležbo na mednarodnih tekmovanjih (najboljša v Sofiji, člansko leta 1985 in 5. mesto)

4. Kateri dosežek vam pomeni največ in zakaj?

Največ mi pomenita tretje mesto na pionirskem DP v Beogradu in osvojen mladinski državni naslov v Sarajevu. To je bilo sicer obdobje, ko so imeli v jugoslovanskem drsanju primat zagrebški drsalci ob podpori celotne zveze. Nikomur pa ni bilo jasno, kje se je vzela neka Celjanka, s trenerjem, ki je komaj končal svojo kariero in popolnoma presenetila sodnike.

5. Kako ste usklajevali šport, šolanje in zasebno življenje?

Statusov športnika v osnovni in srednji šoli takrat nismo imeli, zato so na račun treningov gotovo trpele tudi ocene. Vendar sem z borbo za priznanje v klubu in na drsalni zvezi, z usklajevanjem šole in treningov, pridobila samozavest, disciplino in organiziranost, ki je sicer

nikoli ne bi. Na fakulteti je bilo z dogovarjanjem nekoliko lažje, a se je po drugem letniku le bilo potrebno odločiti za študij ali resnejšo kariero.

6. Ste se kdaj soočali s poškodbami in kako ste jih premagali?

V obdobju rasti sem imela težave s koleno, na mladinskem prvenstvu Jugoslavije nastopila celo z mavcem na roki zaradi poškodbe zapestja (in bila druga). Izgubljeni EP in SP zaradi utrgane tetive v gležnju, po tem, ko sem bila res v vrhunski formi. Po zadnji poškodbi sem ob študiju v drsanju vztrajala še eno sezono, nato smo v klubu ponovno ostali brez trenerja, možnosti za treninge v Ljubljani in trenerjev ni bilo, zato sem s težkim srcem tekmovalno kariero zaključila.

7. Kateri je bil najtežji trenutek vaše kariere?

Izgubljena EP in SP, ko sem v solzah, z mavcem na nogi, v Športnih novostih brala, kako je poškodba najboljši jugoslovanski tekmovalki preprečila udeležbo.

8. Kako ste se počutili, ko ste postali državna prvakinja v Sarajevu leta 1981?

Odlično. Preteklo leto (1980, op.a.) sem drsalni zvezi z 2. mestom že dala misliti, da se nekaj pripravlja, a sem kljub vsemu, takrat "presenetila". Po tekmi so mi v hotelu iz sosednje dvorane, kjer so sicer imeli poroko, neznanci na mizo prinesli torto s komentarjem "za našo prvakinja". Zato pa, Sarajevo še vedno ostaja, malce, tudi moje!

9. Kaj je vplivalo na vašo odločitev, da zaključite tekmovalno kariero?

V Celju smo ostali brez obeh trenerjev, ki sta se po končanem študiju zaposlila. Usklajevanje študija in vožnja v Celje, kjer občasnega trenerja pogosto sploh ni bilo, me je pripeljala do zaključka kariere. Zato sem prevzela delo v klubu, že pred koncem sezone. Tako sem se namesto na svoje treninge, še naslednji dve leti in pol študija, skoraj vsak dan vozila v Celje, trenirat ostale člane kluba. Po študiju pa so me v klubu tudi zaposlili. Na leta trenerstva imam resnično najlepše spomine s svojimi tekmovalci, ki sem jim pogosto bila "druga mama", dosejali pa so tudi tudi izjemne uspehe.

10. Imajo medalje in pokali pri vas kakšno posebno mesto? Kaj pa tekmovalne obleke?

Vse drsalne oblekice, ki mi jih je, (tako kot kasneje Pini jaz) šivala mami, še imam. Medalje, pokali in diplome pa imajo svoje mesto v omari.

O umetnostnem drsanju nekoč in danes

11. Kako se razlikuje drsanje v vašem času in danes? Ali se je umetnostno drsanje spremenilo od vaših tekmovalnih dni do danes?

Umetnostno drsanje se je zelo spremenilo. Nekoč smo tekmovali in polovico treninga vozili tudi obvezne like. Obvezne like so nadomestile vaje za tehniko drsanja, a takšno natančnosti gibov in robov, kot se je zahtevala takrat, pri prostem drsanju vidimo res redko.

12. Če bi lahko spremenili eno stvar v svoji karieri, kaj bi to bilo?

Da bi imela trenerja tudi v prvih letih drsanja. Na splošno pa si želim, da bi v drsanju bila bolj cenjena kakovost posameznega drsalca in manj to čigav si in od kod prihajaš. Žal je drsanje šport, ki je močno vezan s financami.

13. Kaj ste se iz umetnostnega drsanja naučili za življenje?

Vsak dober športnik mora biti discipliniran, odgovoren in pošten. Takšen si poleg medalj pridobiš tudi neprecenljive spomine in prijatelje za vedno.

14. Kakšen nasvet bi dali mladim športnikom, ki sanjajo o uspešni karieri v umetnostnem drsanju?

Vztrajno delo, prizadevnost in uživanje v tem kar počneš, gotovo prinese rezultate. Če ne v športu vrhunske, pa gotovo neprecenljive delovne navade in prijatelje za vse življenje.

15. Katere tehnike ali elementi so danes bolj poudarjeni kot v preteklosti?

Po ukinitvi obveznih likov je drsanje začelo izgubljati na zanimivosti zato, ker so programi vsebovali vedno težje elemente, ki so prinašali točke. V zadnjih letih je ponovno poudarek na komponentah, torej izvedbi drsalca. S tem postaja drsanje zanimivejše za gledalce.

16. Kako so se spremenili standardi in pričakovanja v umetnostnem drsanju skozi leta?

Kakovost drsanja in težavnost sta neverjetno napredovali. Sprašujem se, le kje so meje v prihodnje?

O njenem delu kot učiteljici športa

17. Kako vaše izkušnje iz umetnostnega drsanja vplivajo na vaše delo kot učiteljica športa?

Drsanje me je pripeljalo v poklic, kjer sem danes. Sicer sem kolebala med novinarstvom in športom, a je slednje prevladalo. Izkušnje tekmovalke in trenerke pa so vnesle v šolski prostor nove vsebine in pogosto tudi metode dela.

18. Katere vrednote in veščine poskušate prenesti na svoje učence?

Učenci in učenke so v svojem obdobju najlepši, točno takšni kot so. Želim, da skrbijo za svoje zdravje, se zdravo prehranjujejo in rekreirajo, da so zadovoljni sami s sabo in se ne obremenjujejo s svojim izgledom.

19. Kako motivirate otroke, da se ukvarjajo s športom in ostanejo aktivni?

Učencem želim privzgojiti zdrav način življenja. Posameznikom, za katere čutim, da potrebujejo pomoč, individualno pristopim. Nadarjene učence, kjer prepoznam njihov talent, usmerim v klube. Trudim se, da spodbujam gibalno šibke in jih motiviram za aktivnosti, ki so jim zanimive. Ni lepšega kot to, da ti konec šolske ure, močno pretežka in gibalno izjemno šibka deklica reče, "meni pa je letos telovadba postala res najboljša"!

4.3 INTERVJU S PREDSEDNICO DKC POLONO ČMER

Delo predsednice kluba

1. Katerega leta ste prevzeli predsedovanje v DK Celje?

Delo v klubu kot predsednica sem pričela leta 2020.

2. Kakšne so vaše glavne naloge kot predsednica Drsalnega kluba Celje?

Kot predsednica Drsalnega kluba Celje imam ključno vlogo pri vodenju in organizaciji kluba. Moje glavne naloge vključujejo:

- Organizacija tekmovanj: odgovorna sem za pripravo in izvedbo tekmovanj, kot je na primer Skate Celje, ali na državni ravni Državno prvenstvo in Pokal Slovenije. To vključuje koordinacijo aktivnosti, komunikacijo z udeleženci ter zagotavljanje nemotenega poteka dogodkov.
- Skrb za varnost in dobro počutje članov.
- Podpora in razvoj drsalcev.
- Sodelovanje s trenerskim kadrom.
- Poleg teh nalog skrbim tudi za splošno upravljanje kluba, finančno poslovanje in promocijo drsanja v lokalni skupnosti. Moje delo je osredotočeno na zagotavljanje optimalnih pogojev za treninge in tekmovanja ter na spodbujanje razvoja drsalnega športa v Celju.

3. S katerimi izzivi ali težavami se soočate pri vodenju kluba?

Vodenje Drsalnega kluba Celje prinaša več izzivov, s katerimi se soočam:

- Finančna sredstva: kot mnogi športni klubi se tudi mi soočamo z omejenimi finančnimi viri, kar vpliva na možnosti za razvoj in organizacijo tekmovanj.
- Zagotovitev ustrezne količine treningov na domačem ledu: optimalno bi drsalna sezona v Celju morala trajati vsaj 10 mesecev, a trenutna infrastruktura tega na dopušča in od sredine aprila do začetka avgusta je potrebno poiskati ustrezno nadomestilo za treninge na ledu.
- Privabljanje novih članov: spodbujanje mladih k vključitvi v drsalni šport je stalni izziv, saj se soočamo s konkurenco drugih športov in dejavnosti.
- Organizacija dogodkov: priprava in izvedba tekmovanj, kot je Skate Celje, zahteva veliko časa, truda in usklajevanja med različnimi deležniki.
- Podpora strokovnega kadra: zagotavljanje ustreznih pogojev za delo trenerjev in strokovnega osebja je ključno za napredek naših drsalcev, vendar je to pogosto povezano z logističnimi in finančnimi izzivi.

Kljub tem izzivom si prizadevam zagotavljati kakovostne programe za naše člane in spodbujati razvoj drsalnega športa v Celju.

4. Česa vas je delo v klubu naučilo za življenje?

Delo v Drsalnem klubu Celje prinaša številne življenjske lekcije, ki so uporabne ne le v športu, temveč tudi v vsakdanjem življenju. Nekatere najpomembnejše so:

- Vztrajnost in potrpežljivost – vodenje kluba zahteva nenehno delo, premagovanje izzivov in iskanje rešitev. Uspeh ne pride čez noč, zato je ključna potrpežljivost.
- Potreba po sodelovanju in timskem delu – klub je skupnost, kjer morajo trenerji, starši, tekmovalci in vodstvo delati skupaj za skupen cilj. Naučiš se, da brez dobre ekipe ni uspeha.
- Reševanja težav – vsakodnevno se pojavljajo izzivi, od financ do organizacije dogodkov. Naučiš se hitro razmišljati, prilagajati in iskati rešitve.
- Razvoj sposobnosti vodenja in odgovornosti – kot predsednica moram sprejemati odločitve, ki vplivajo na celoten klub. To prinese veliko odgovornosti in razvije vodstvene veščine.
- Razvoj empatije in komunikacije – vsak član kluba ima svoje izzive, želje in pričakovanja. Naučiš se poslušati, razumeti in komunicirati na način, ki povezuje ljudi.
- Spoznaš pomena trdega dela – uspehi na ledu in pri organizaciji kluba so vedno rezultat vloženega truda. Ni bližnjic – vztrajnost in delo se vedno obrestujeta.
- Obvladovanja stresa – pri vodenju kluba se pogosto znajdeš pod pritiskom. Naučiš se ostati miren, organiziran in učinkovito reševati težave.
- Na koncu pa je ena najpomembnejših lekcij ta, da je največja nagrada videti napredek in zadovoljstvo drsalcev ter vedeti, da si prispeval k razvoju nečesa posebnega.

5. Kako usklajujete delo v klubu z drugimi obveznostmi?

Usklajevanje dela v klubu z drugimi obveznostmi zahteva dobro organizacijo, disciplino in podporo okolice. Nekaj ključnih strategij, ki pomagajo pri tem, so: načrtovanje, organizacija, delegiranje nalog, zaupanje ekipi, podpora družine.

Čeprav je usklajevanje včasih zahtevno, prinaša veliko zadovoljstva, saj delo v klubu prinaša pozitiven vpliv na mlade športnike in lokalno skupnost.

6. Kateri so največji dosežki vaših drsalcev?

Drzalni klub Celje se ponaša z izjemnimi dosežki svojih drsalcev – umetnostnih in hitrostnih na kratke proge na različnih tekmovanjih.

Zagotovo je Daša Grm tista zdaj že bivša tekmovalka, ki je na svetovni drsalni sceni pustila pečat, danes pa je trenerka v našem klubu. Njeni najvidnejši uspehi: večkratna državna prvakinja, kar desetkrat zapored, večkratna udeleženka svetovnih in evropskih prvenstev, medalje in pokale je pobirala na vseh mednarodnih tekmovanjih.

Tibor Komerički, hitrostni drsalec na kratke proge, udeleženec največjih mladinskih in članskih svetovnih ter evropskih prvenstev, nosilec vseh državnih rekordov.

Prihaja pa cela paleta mladih obetavnih tekmovalk, pred katerimi je zagotovo bleščeča prihodnost: Kasja Minić, Tena Evely in Lana Škalički, Luna Rozman idr. Vsi dosežki so rezultat predanega dela drsalcev, strokovnega trenerskega kadra in podpore celotnega kluba, ki skupaj stremijo k nadaljnjemu razvoju in uspehom na področju drsalnega športa.

7. Ali obstaja dogodek v klubu, ki vas je najbolj ganil (v dobrem ali slabem pomenu) ali se vam še posebej vtisnil v spomin?

V vsakem športnem klubu se zgodijo trenutki, ki pustijo poseben pečat – bodisi zaradi izjemnih uspehov bodisi zaradi težkih preizkušenj. Eden takšnih dogodkov v Drsalnem klubu Celje, ki je bil še posebej ganljiv, je vsako leto veliko mednarodno tekmovanje Skate Celje, ki je klub postavilo na zemljevid vrhunskih organizatorjev drsalnih tekmovanj. Takrat je združena celotna ekipa – trenerji, starši, prostovoljci in tekmovalci – da bi ustvarili dogodek, ki ni bil pomemben le za klub, temveč za celotno slovensko drsalno skupnost. Vzdušje, napetost in ponos, ko so naši tekmovalci dosegali odlične rezultate pred domačim občinstvom, so nepozabni.

Na drugi strani je eden najtežjih trenutkov verjetno odpoved treningov in tekmovanj v času pandemije, ko so morali mladi drsalci naenkrat prekiniti svojo rutino in trenirati doma ali v omejenih razmerah. To je bil velik psihološki in organizacijski izziv za vse, a je hkrati pokazal moč klubske skupnosti in predanost športu – ko so se treningi vrnili, so se vrnili tudi z neizmerno željo po uspehu.

Takšni dogodki – ne glede na to, ali so dobri ali slabi – vedno pustijo močan vtis in povežejo vse člane kluba še bolj kot prej.

8. S čim uravnavate stres, ki ga imate v službi pri delu predsednice kluba?

Balansiranje stresa pri delu je pomembno za ohranjanje motivacije in dobrega počutja. Pri tem mi pomagajo sprehodi s psom, v naravi, druženje s prijatelji, zavedanje, da sem v klubu tudi mama in gojim z vsemi starši prijateljske odnose in ne strogo odnose vodstvo – starši. Rada tudi berem in pogledam dobro serijo ali film. Sicer pa vodenje kluba meni predstavlja veliko veselje, zato si ne dovolim, da bi stres premagal mojo dobro voljo in veselje do tega popoldanskega dela.

9. Kako potekajo sestanki na ISU zvezi?

Teh sestankov se ne udeležujem, tega se udeležuje predsednica Zveze drsalnih športov Slovenije, jaz pa le trdno sodelujem z njo, ona mi poda glavne usmeritve in zahteve Mednarodne drsalne zveze.

10. V januarju 2025 ste organizirali gala ples in dražbo dresov znanih slovenskih športnikov, v cilju pridobivanja sredstev za DK Celje. Ali nam lahko poveste kaj več o samem dogodku in v kaj boste namenili dobiček?

Januarja 2025 smo v Drsalnem klubu Celje organizirali gala ples in dražbo dresov znanih slovenskih športnikov z namenom zbiranja sredstev za razvoj kluba. Dogodek je bil eden

najodmevnejših v naši zgodovini, saj smo združili šport, kulturo in dobrotelost v čudovit večer, poln eleganc in srčnosti. Gala ples je potekal v dvorani Celjskega doma, kjer smo pripravili večer z glasbenim programom, nastopil je 18-članski orkester The moonlighting orchestra, za dražbo so drese ali majice s podpisi prispevali: Primož Roglič, Tadej Pogačar, Luka Dončić, Goran Dragić, Kristjan Čeh in Benjamin Verbič. Dražbo je spretno vodil Miha Čmer, s prodajo majic smo zaslužili 4800 EUR, denar bomo namenili za izvedbo brezplačnih drsalnih tečajev v sezoni 2025/2026 v organizaciji Drsalnega kluba Celje za otroke od 4. do 8. leta in pa za delno plačilo stroškov ledu v mesecu juliju 2025, ko bodo drsalci DK Celje šli na priprave, saj v Celju v tem času še ne bo ledu.

11. Kaj vas z drsalci, poleg drsanja, najbolj povezuje?

Poleg drsanja me z drsalci najbolj povezuje strast do športa, vztrajnost in ekipni duh. Drsalni klub ni le prostor za treninge, ampak skupnost, kjer delimo uspehe, izzive in nepozabne trenutke.

12. Kako spodbujate mlade, da se pridružijo drsanju?

Spodbujanje mladih k drsanju je ena ključnih nalog Drsalnega kluba Celje, saj želimo šport približati širši skupnosti in navdušiti naslednje generacije drsalcev. Organiziramo šolo drsanja za otroke od 3. leta dalje, navzgor pa nimamo starostnih omejitev. Redno sodelujemo z osnovnimi šolami s celjskega, pri urah športne vzgoje naši trenerki poskušata prikazati lepoto našega športa in navdušiti otroke, da se preizkusijo v omenjenem športu. Aktivno objavljamo vsebine na družbenih omrežjih (Facebook, Instagram), kjer delimo zgodbe naših drsalcev, uspehe na tekmovanjih in videoposnetke treningov. Poleg tekmovalnega drsanja ponujamo tudi rekreativne programe, kjer se otroci lahko naučijo drsanja brez tekmovalnega pritiska. Dvakrat pa smo do sedaj v mesecu decembru pripravili predstavo na ledu, ki si jo je ogledala širša publika s celjskega in tudi na ta način smo pridobili kakšnega novega člana. Vedno pa poskušamo poskrbimo, da je prvi stik z drsanjem igriv, sproščen in zabaven. Pomembno nam je, da vsak otrok dobi občutek pripadnosti in podpore, ne glede na njegove sposobnosti. Vse te aktivnosti pomagajo pri širjenju zanimanja za drsanje in ustvarjanju ljubezni do športa, ki lahko traja vse življenje.

13. Kakšni so cilji in načrti kluba za prihodnja leta oz. kakšni so vaši cilji za prihodnost kluba?

Drsalni klub Celje ima za prihodnja leta ambiciozne cilje, ki zajemajo športni razvoj, in promocijo drsalnega športa. Naš glavni cilj je zagotoviti kakovostne pogoje za treninge in tekmovanja, povečati število članov in še naprej graditi ugled kluba na domači in mednarodni ravni. Nekaj ciljev za prihodnjo sezono:

Razvoj drsalcev in povečanje članstva

- Krepitev tekmovalnega programa – izboljšanje treningov, vključitev novih metod in tesnejše sodelovanje s strokovnjaki iz tujine.
- Privabljanje mladih drsalcev – nadaljevanje promocijskih aktivnosti v šolah in vrtcih ter organizacija brezplačnih začetnih tečajev.

Organizacija in promocija dogodkov

- Nadgradnja Skate Celje – širitev tekmovanja, povabilo več mednarodnih klubov in krepitev medijske prepoznavnosti.
- Povečanje prepoznavnosti kluba – večja prisotnost na družbenih omrežjih, sodelovanje s sponzorji in vključevanje lokalne skupnosti.

Finančna stabilnost in sponzorstva

- Razvoj novih finančnih virov – pridobivanje sponzorjev, donatorjev in organizacija dobrodelnih dogodkov, kot je gala večer s športnimi legendami.
- Močnejše sodelovanje z mestom Celje in panožnimi zvezami – za dolgoročno stabilnost kluba in možnosti za širitev dejavnosti.

Krepitev trenerskega kadra

- Izobraževanje trenerjev – sodelovanje z mednarodnimi strokovnjaki in uvajanje sodobnih metod treninga.
- Večja podpora trenerjem in pomočnikom – omogočanje dodatnih usposabljanj in boljše delovne pogoje.

Naša vizija je, da Drsalni klub Celje postane še močnejši center za razvoj umetnostnega in hitrostnega drsanja, kjer bodo mladi športniki imeli vrhunske pogoje za doseganje svojih ciljev, klub pa bo ostal ponos slovenske drsalne skupnosti. S trdim delom, podporo skupnosti in predanostjo športu bomo to vizijo tudi uresničili.

Osebna življenjska pot in razvoj umetnostnega drsanja

14. Ste bili tudi sami drsalka?

Da, tudi sama sem se 11 let aktivno udeleževala kot umetnostna drsalka v Drsalnem klubu Celje

15. Kaj vas je navdihnilo, da ste se začeli ukvarjati z umetnostnim drsanjem?

Hči maminega šefa je takrat že bila članica kluba, redno trenirala, in ko sem enkrat šla z njo na trening, se je začela tudi moja zgodba. Želela sem začeti takoj in zdaj, to se mi je tudi uresničilo in tako sem kar 11 let zastopala barve kluba na domači in mednarodni drsalni sceni.

16. Kateri so vaši najljubši trenutki ali dosežki v vaši karieri?

Drsala sem, ko je bila še Jugoslavija. Moj največji uspeh je zagotovo 2. mesto med mladinkami v Jugoslavinji in pa večkratna takrat republiška, danes bi rekli državna prvakinja.

17. V čem se delo predsednice kluba, razlikuje danes in predveč desetletij?

Delo predsednice drsalnega kluba danes se po moje v marsičem razlikuje od tistega pred več desetletji, saj se je športna organizacija močno razvila, pravila so postala strožja, tehnologija je spremenila način vodenja, hkrati pa se je spremenila tudi vloga klubov v družbi.

Današnji predsedniki morajo poleg športnega znanja obvladati tudi organizacijo mednarodnih dogodkov, komunikacijo s sponzorji in digitalni marketing.

Pred desetletji so klubi pogosto dobivali večjo finančno podporo od mest, države ali športnih zvez. Danes morajo predsedniki aktivno iskati sponzorje, organizirati dogodke, dražbe in druge oblike financiranja, saj je denarja iz javnih virov vse manj.

V preteklosti je bilo vodenje kluba veliko bolj analogno – dokumenti so bili na papirju, obvestila so se delila ustno ali prek tiskanih letakov. Danes je vse digitalizirano – od vodenja financ do promocije na družbenih omrežjih. Klub mora biti prisoten na Facebooku, Instagramu, spletnih straneh, saj se mladi in starši večinoma informirajo prek spleta.

Pred desetletji so bila pravila tekmovanj in delovanja klubov manj kompleksna. Danes obstajajo stroge regulacije glede varnosti, varovanja osebnih podatkov, financ in organizacije tekmovanj, kar zahteva nenehno spremljanje sprememb in prilagajanje.

Včasih so bile metode treninga manj strukturirane, pogosto so se prenašale iz generacije v generacijo brez znanstvene podlage. Danes klubi uporabljajo sodobne pristope k treningu, sodelujejo s psihologi, fizioterapevti in nutricionisti ter nudijo celostno podporo športnikom.

V preteklosti so starši pogosto le zaupali trenerjem in vodstvu kluba. Danes imajo starši več vprašanj, pričakujejo profesionalen pristop, dobro komunikacijo in individualno obravnavo otrok. To pomeni, da mora predsednica znati dobro komunicirati in usklajevati različna pričakovanja.

Nekoč je bilo dovolj, da klub preprosto obstaja in da vanj prihajajo otroci, ki jih zanimajo zimski športi. Danes se je treba boriti za prepoznavnost, izvajati marketinške aktivnosti in tekmovati z drugimi športi, ki ponujajo več priložnosti za mlade.

Delo predsednice kluba je danes veliko bolj dinamično, zahtevno in odgovorno, a hkrati ponuja več možnosti za rast in razvoj športa. Medtem ko so pred desetletji klubi večinoma delovali na lokalni ravni, se danes vse bolj povezujejo mednarodno, uporabljajo sodobne pristope in se prilagajajo novim generacijam mladih športnikov. Čeprav se je način dela spremenil, pa ostaja ena stvar enaka – strast in ljubezen do športa, ki je glavni razlog, zakaj to delo ostaja izjemno pomembno in izpolnjujoče.

18. Kako se je umetnostno drsanje spremenilo od vaših začetkov do danes?

Umetnostno drsanje se je skozi leta močno razvilo, tako v tehničnem kot v estetskem smislu. Od mojih začetkov do danes so se zgodile velike spremembe na področju tehnik skokov, pravil, treningov, tehnologije in predstavnosti.

19. Katere tehnike ali elementi so danes bolj poudarjeni kot v preteklosti? (združeno z vprašanjem 18 in 19)

V preteklosti so drsalci izvajali trojne skoke, ki so bili vrhunec tehnične zahtevnosti. Skoki, kot sta trojni axel ali kombinacije trojni-trikratni, so bili redkost. Danes drsalci osvajajo četverne skoke. Tehnična ocena danes šteje več kot umetniška predstavitev, zato se več pozornosti namenja kombinacijam skokov in zahtevnim elementom.

V preteklosti so sodniki ocenjevali drsanje subjektivno z oceno od 0 do 6, večji poudarek je bil na umetniški izraznosti kot na tehnični zahtevnosti. V sodobnem času pa je Mednarodna drsalna zveza (ISU) je uvedla točkovni sistem (IJS - International Judging System), kjer vsak element dobi določeno vrednost.

V preteklosti so treningi temeljili predvsem na praksi na ledu. Manj je bilo kondicijskih treningov, fizične priprave in športne znanosti. Danes pa drsalci poleg treningov na ledu izvajajo tudi kondicijsko pripravo, pilates, jogo in mentalni trening, ples, balet ... Trenerji in koreografi sodelujejo tesneje pri ustvarjanju programov.

V preteklosti so bili drsalci znani le v športnih krogih, televizijske prenose so omogočali le največja mednarodna tekmovanja. Danes pa družbena omrežja omogočajo, da so drsalci bolj dostopni širši publiki. Ogled posnetkov pomaga pri izboljšanju tehnike in analizi konkurence.

20. Kako so se spremenili standardi in pričakovanja v umetnostnem drsanju skozi leta?

Če povzamem, umetnostno drsanje se je od mojih začetkov do danes spremenilo v hitrejši, tehnično zahtevnejši in vizualno bolj spektakularen šport. Čeprav so se pravila in stil spremenili, pa ostaja eno enako – drsanje je umetnost na ledu, kjer se prepletajo moč, eleganca in izraznost. Današnji drsalci premikajo meje mogočega s četvornimi skoki in inovativnimi koreografijami, a hkrati se šport razvija tudi v smislu dostopnosti, medijske pokritosti in znanstvenega pristopa k treningom.

Ne glede na vse spremembe pa je čar umetnostnega drsanja vedno isti – moč gibanja, povezanega z glasbo, ki ustvarja nepozabne trenutke na ledu.

O umetnostnem drsanju kot športu

21. Katere so največje fizične in psihične zahtevnosti umetnostnega drsanja?

Umetnostno drsanje je eden izmed najbolj kompleksnih športov, saj zahteva izjemno fizično in psihično pripravljenost. Tekmovalci morajo usklajevati moč, eksplozivnost, koordinacijo, umetniško izražanje in mentalno trdnost, vse to pa pod strogimi sodniškimi kriteriji.

Umetnostno drsanje zahteva celostno telesno pripravljenost, saj so drsalci izpostavljeni velikim obremenitvam. Kot zanimivost, ob pristanku na ledu se udarna sila poveča do 5-kratne telesne teže, kar pomeni ogromno obremenitev za kolena, gležnje in hrbtenico.

Tekmovalni programi trajajo do 4 minute, pri čemer drsalec skoraj ves čas drsa z visoko intenziteto. Potrebujemo aerobno vzdržljivost (za celoten nastop) in anaerobno eksplozivnost (za močne skoke in hitre prehode).

Umetnostno drsanje zahteva natančno usklajevanje gibov celotnega telesa, saj so vsak najmanjši gib, položaj rok in težišče ključni za izvedbo elementov. Med skoki se drsalci vrtijo s hitrostjo do 300 obratov na minuto, kar pomeni, da morajo imeti izjemno sposobnost nadzora nad telesom in stabilnosti.

Poleg fizičnih izzivov morajo drsalci obvladati tudi psihološki pritisk, saj se vsak njihov nastop oceni do najmanjše podrobnosti.

Umetnostno drsanje je subjektiven šport, kjer sodniki ocenjujejo tudi estetsko podobo, stil in interpretacijo glasbe. Mnogi drsalci se soočajo s perfekcionizmom, saj želijo biti brezhibni v vsakem elementu. Napake so strogo kaznovane, zato morajo imeti tekmovalci močno samozavest in sposobnost hitrega okrevanja po napakah.

Padci so neizogiben del drsanja, a pomembno je, da se tekmovalec po napaki hitro pobere in nadaljuje s programom.

Trdo delo in dolge ure treninga pogosto prinašajo občutek frustracije, zato je ključno, da se drsalci naučijo obvladovati strah pred neuspehom.

Umetnostno drsanje pogosto zahteva nizko telesno težo, saj lažji drsalci lažje izvajajo skoke in rotacije. Nekateri športniki se soočajo s pritiskom glede telesne podobe, kar lahko vodi v nezdrave prehranjevalne navade ali motnje hranjenja.

Za zaključek, torej tisti, ki premagajo te fizične in psihične izzive, postanejo vrhunski športniki, ki na ledu ustvarjajo nepozabne trenutke.

22. Kako se umetnostno drsanje razlikuje od drugih športov v smislu treninga in tekmovanj?

Umetnostno drsanje je edinstven šport, ki združuje atletske zahtevnosti, umetniški izraz in tehnično natančnost. V primerjavi z drugimi športi se razlikuje v strukturi treninga, naravi tekmovanj, sistemu ocenjevanja in psiholoških zahtevah. Umetnostno drsanje združuje elemente gimnastike, plesa, baleta, atletike in psihične priprave – kar pomeni, da mora drsalec biti vsestranski športnik in umetnik hkrati.

V večini športov (atletika, plavanje, smučanje, kolesarstvo) je zmagovalec tisti, ki ima najhitrejši čas ali največjo daljavo/skupne točke. V umetnostnem drsanju je sistem ocenjevanja kombinacija objektivnih in subjektivnih kriterijev.

Drsalci imajo eno samo priložnost, da izvedejo svoj program brez napak, kar zahteva izjemno koncentracijo. Ni možnosti ponovnega poskusa, kot v športih, kjer lahko tekmovalci opravijo več poskusov (npr. skoki v atletiki). Če drsalec pade ali naredi napako, mora takoj nadaljevati, saj program ne sme biti prekinjen.

V umetnostnem drsanju ne zmaga vedno najmočnejši ali najhitrejši športnik – zmaga tisti, ki najbolje združi športno in umetniško plat.

Umetnostno drsanje je torej eden najzahtevnejših športov, saj od tekmovalcev zahteva ne le vrhunsko fizično kondicijo, temveč tudi umetniško nadarjenost in psihološko odpornost. To je šport, kjer športniki ne le tekmujejo – temveč pripovedujejo zgodbo na ledu.

23. Katere so najpogostejše poškodbe pri umetnostnem drsanju in kako jih preprečujete?

Umetnostno drsanje je fizično zahteven šport, ki obsega eksplozivne skoke, hitre rotacije, zahtevne piruete in nenadne spremembe hitrosti, kar povečuje tveganje za poškodbe. Najpogostejše poškodbe v umetnostnem drsanju so posledica ponavljajočih se gibov, visokih sil pri pristankih skokov in padcev na trdo ledeno površino.

Najpogostejše poškodbe vključujejo stresne zlome, poškodbe kolenskih vezi, bolečine v križu in zvine gležnjev. Preprečevanje poškodb vključuje pravilno tehniko skokov, trening moči, gibljivosti in stabilnosti ter ustrezno regeneracijo. Uporaba zaščitne opreme in preventivnih terapij pomaga zmanjšati tveganje za kronične težave. S pravilnim pristopom lahko drsalci zmanjšajo tveganje za poškodbe in podaljšajo svojo športno kariero.

O pogojih za treniranje

24. Kakšni so pogoji za treniranje v Drsalnem klubu Celje?

Ko imamo v Celju možnost treninga na ledu, so pogoji dobri, otroci trenirajo devet krat tedensko na ledu, tudi že pred šolo, in še izven ledu, t.i. off ice treningi. Vse to lahko od avgusta do sredine aprila izvajamo v Celju. Težava nastane, ko v Celju ni ledu, takrat iščemo alternative na drugih drsališčih, kar je organizacijsko in finančno precej velik zalogaj, a trend drsanja je v smeri 12-mesečnega treniranja na ledu. Saj le stik z ledom prinaša rezultate na tekovanjih in potrebno samozavest drsalca.

25. Kako pomembna je infrastruktura (ledena dvorana in možnost treningov) za uspeh drsalcev?

Najpomembnejša. Kot sem že povedala, stik z ledom je ključen. Da ne bo pomote, veliko se lahko naredi tudi na kondicijskih treningih in druge vrste treningih, a led je le naša tekmovalna površina, s katero bi morali biti povezani čim dlje in čim več.

26. Kako klub podpira mlade talente in jim pomaga pri razvoju?

Zavedamo se pomena podpore mladim talentom in jim poskušamo nudi celostno pomoč pri razvoju, tako na športnem kot tudi osebnem področju. Klub se osredotoča na strokovno usposabljanje, individualno podporo in zagotavljanje optimalnih pogojev za napredek.

Klub zaposluje kvalificirane trenerje, ki so specializirani za umetnostno drsanje in spremljajo najnovejše trende v športu. Mladim drsalcem pomagajo pri tehnični izboljšavi, psihični pripravi in koreografiji programov. Mladim drsalcem so na voljo kondicijski treningi, vaje za moč, fleksibilnost in stabilnost, ki so ključni za uspešen razvoj.

Klub redno pošilja svoje tekmovalce na nacionalna in mednarodna tekmovanja.

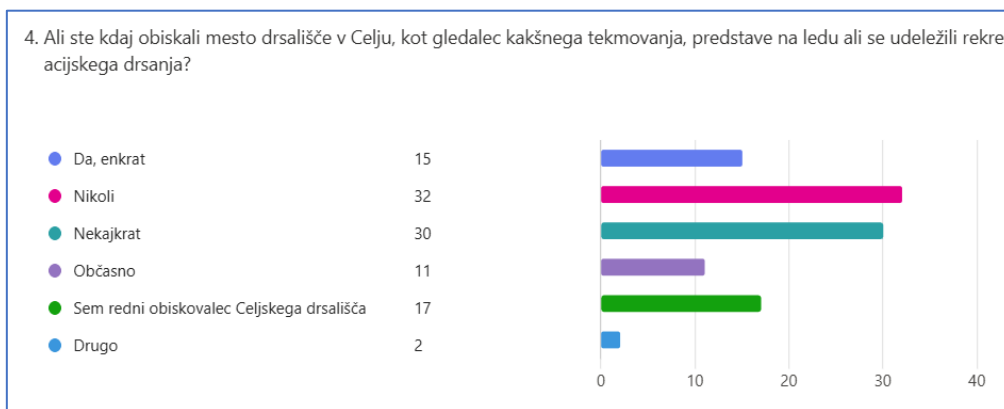
Klub pomaga mladim drsalcem pri prehodu iz mlajših kategorij v starejšo konkurenco, kjer je potrebno še več specializiranega dela in treningov. Povezuje se z mednarodnimi strokovnjaki, ki sodelujejo pri razvoju najboljših tekmovalcev.

Klub pomaga mladim drsalcem pri usklajevanju treningov in šolskih obveznosti. Sodeluje s šolami, ki podpirajo športnike in jim omogočajo prilagodljiv urnik.

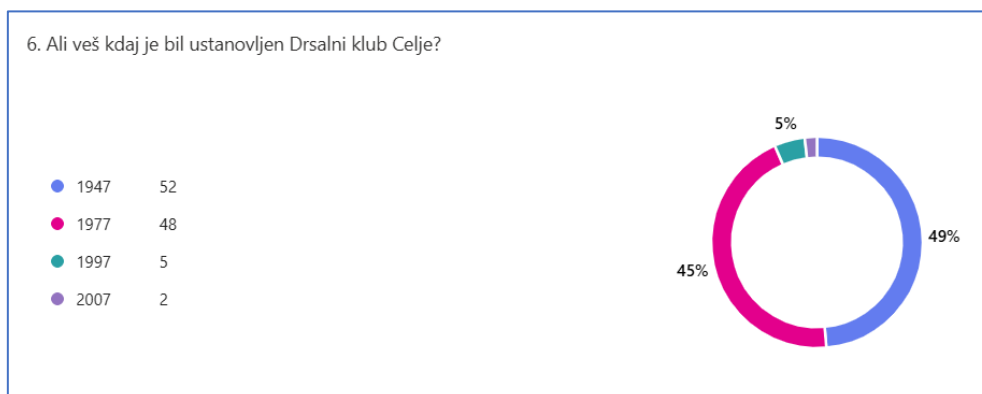
Klub promovira svoje drsalce prek spletnih strani, družbenih omrežij in lokalnih medijev.

Cilj kluba pa je, da vsak mladi drsalec dobi najboljše pogoje za rast in možnost, da doseže svoje športne sanje.

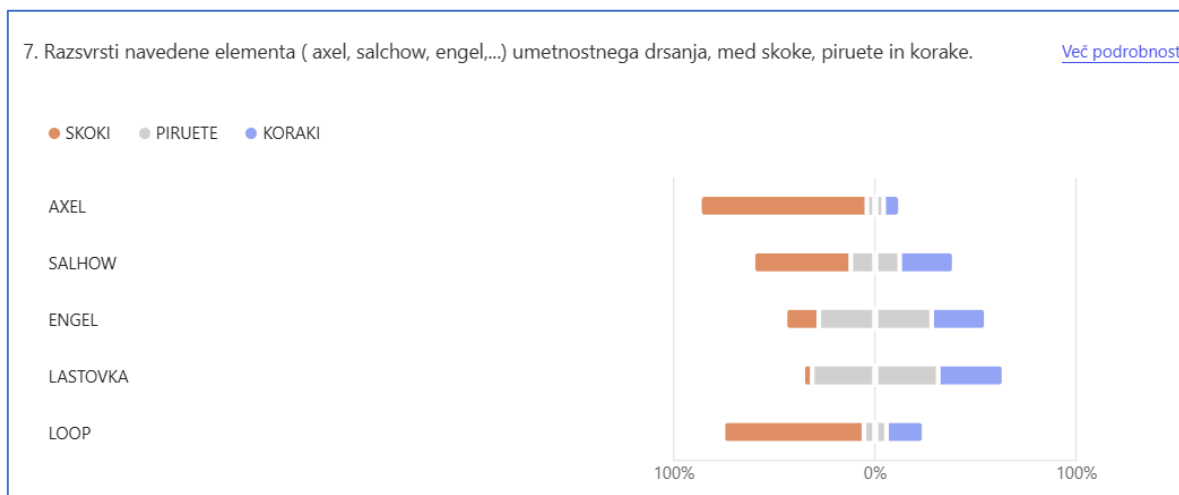
nogomet, košarka in odbojka, sledi atletika, umetnostno drsanje pa se je po priljubljenosti uvrstilo na 5. mesto, a pred smučanje, ki je na 6. mestu.

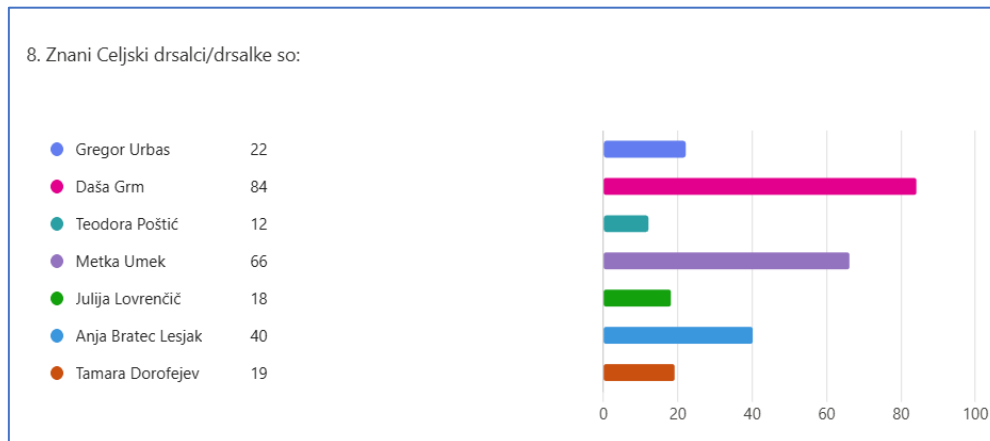
Dobra četrtina (29 %) vprašanih si nikoli ne ogleda tekmovanja v umetnostnem drsanju na drsališču ali se udeleži rekreacijskega drsanja. 16 % vprašanih je rednih gostov ali obiskovalcev celjskega drsališča. Skupaj četrtina (26 %) anketiranih pa je stalnih ali občasnih gostov drsališča v Celju.

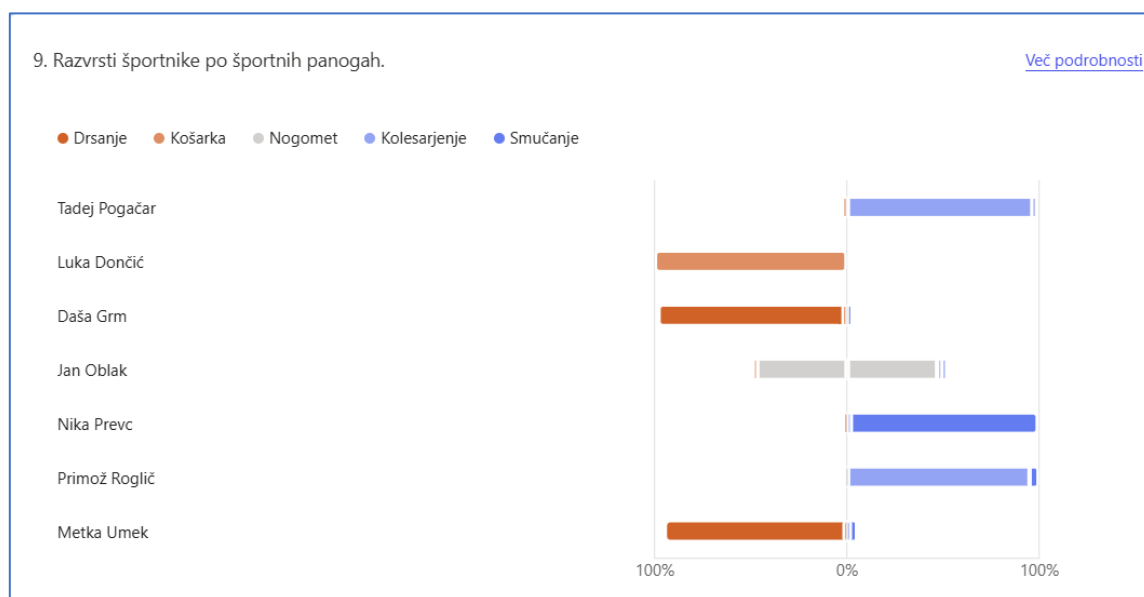
Polovica vprašanih (49 %) je poznala letnico ustanovitve Drsalnega kluba Celje.

Slabše poznavanje umetnostnega drsanja smo poskušale dokazati tudi z določenimi strokovnimi vprašanji. Anketirane smo vprašali, če znajo določene elemente umetnostnega drsanja razvrstiti med skoke, piruete in korake. Največ vprašanih je poznalo skoke - predvsem axla in loop (ritbergerja), manj pa salkova.

Anketirani so med drsalci najbolj poznali Dašo Grm in Metko Umek.

Med ponujenimi športniki (drsalci, košarkarji, nogometaši, kolesarji in smučarji) so anketiranci v celoti prepoznali košarkarja Luko Dončiča. Ostale športnike so prepoznali skorajda stoprocentno - najbolj smučarsko skakalko Nika Prevc, kolesarja Tadeja Pogačarja ter drsalke Daša Grm in Metko Umek.

6. ZAKLJUČEK

Nekoč so bili pogoji za drsanje slabi. Ljudje so drsali po zamrznjenih ribnikih in mirnejših vodah. Drsalna plošča v mestnem parku sprva ni bila pokrita. Dobrodošla pa je bila senčna lega drsališča pod Miklavškim hribom. Drsalna sezona je trajala mesec do treh mesecev, danes pa s treningi začnejo že v mesecu avgustu. Infrastruktura pa je dotrajana. Začeli so se pogovori in načrti o novi lokaciji drsališča na Golovcu.

Umetnostno drsanje je eden izmed najbolj kompleksnih športov, saj zahteva izjemno fizično in psihično pripravljenost. Tekmovalci morajo usklajevati moč, eksplozivnost, koordinacijo, umetniško izražanje in mentalno trdnost; vse to pa pod strogimi sodniškimi kriteriji.

Hipoteza 1: Umetnostno drsanje združuje šport in umetnost.

Hipotezo sva potrdili. Umetnostno drsanje je edinstven šport, ki združuje atletske zahtevnosti, umetniški izraz in tehnično natančnost. V primerjavi z drugimi športi se razlikuje v strukturi treninga, naravi tekmovanja, sistemu ocenjevanja in psiholoških zahtevah. Umetnostno drsanje združuje elemente gimnastike, plesa, baleta, atletike in psihične priprave – kar pomeni, da mora drsalec biti vsestranski športnik in umetnik hkrati. Res pa je, da danes tehnična ocena šteje več kot umetniška predstavitev, zato se več pozornosti namenja kombinacijam skokov in zahtevnim elementom.

Hipoteza 2: Manj kot tretjina ljudi spremlja umetnostno drsanje ali občasno obišče drsališče.

Hipotezo sva potrdili. Dobra četrtina (29 %) vprašanih si nikoli ne ogleda tekmovanja v umetnostnem drsanju na drsališču ali se udeleži rekreacijskega drsanja. Drsanje se je po priljubljenosti športov uvrstilo na 5. mesto - za nogometom, košarko, odbojko in atletiko, ampak pred smučanje, ki je na 6. mestu.

Hipoteza 3: Tudi umetnostno drsanje se je kot šport v zadnjem času spremenilo.

Hipotezo sva potrdili. Umetnostno drsanje se je v zadnjih desetletjih močno spremenilo, razvilo, tako v tehničnem, kot v estetskem smislu. Zgodile so se velike spremembe na področju tehnik skokov, pravil, treningov, tehnologije in predstavnosti. Tehnična ocena danes šteje več kot umetniška predstavitev, zato se več pozornosti namenja kombinacijam skokov in zahtevnim elementom. Včasih so bile metode treninga manj strukturirane, pogosto so se prenašale iz generacije v generacijo brez znanstvene podlage. Nekoč so starši pogosto le zaupali trenerjem in vodstvu kluba, sodobni starši pa pričakujejo profesionalni pristop, dobro komunikacijo in individualno obravnavo otrok. Danes se je treba boriti za prepoznavnost, izvajati marketinške aktivnosti in tekmovati z drugimi športi, ki ponujajo več priložnosti za mlade. Pred desetletji so bila pravila tekmovanja in delovanja klubov manj kompleksna. Danes obstajajo stroge

regulacije glede varnosti, varovanja osebnih podatkov, financ in organizacije tekmovanj, kar zahteva nenehno spremljanje sprememb in prilagajanje.

Člani Drsalnega kluba Celje želijo drsalni šport približati širši skupnosti in navdušiti naslednje generacije drsalcev. Organizirajo šolo drsanja, sodelujejo z osnovnimi šolami, ponujajo rekreativne programe, atraktivne predstave na ledu, aktivno objavljajo vsebine na družbenih omrežjih idr.

Današnji največji problemi so omejeni finančni viri. Zaradi dotrajane infrastrukture je dolžina drsalne sezone omejena za najmanj dva meseca in pol. Stalni izziv je privabljanje novih članov in popularizacija drsalnega športa. Uspešno pa zaenkrat podpirajo in zagotavljajo ustrezne pogoje za delo in strokovni kader. Vsakega izmed omenjenih izzivov bi bilo smiselno raziskati v prihodnje in stanje primerjati z današnjim.

Viri in literatura

1. Drsalni klub Celje. Dostopno na <http://drsalniklub-celje.si/>, okt. 2024.
2. Drsalni klub Celje (2016). Dostopno na <https://www.kamra.si/digitalne-zbirke/drsalni-klub-celje-2/>, okt. 2024.
3. Drsalno kotalkarski klub (1989). Bilten 1. Celje: Drsalno kotalkarski klub Tkanina Celje. Dostopno na https://www.kamra.si/wp-content/uploads/2021/04/bilten_-_drsalno_kotalkarski_klub_TKANINA_CELJE_20160811_144611.pdf, nov. 2024.
4. Gošnjak, A. in Omerzu, N. (2012). Umetnostno drsanje. Raziskovalna naloga. Celje: Mladi za Celje. Dostopno na <https://www.knjiznica-celje.si/raziskovalne/4201203352.pdf>, nov. 2024.
5. Kodele Krašna, I. (2023). Raziskovalna naloga - kje začeti in kako končati? Festival Labirint. Dostopno na https://www.festival-labirint.si/assets/files/za-mentorje/raziskovalna_naloga-visji-razredi-navodila.pdf, jan. 2025.
6. O umetnostnem drsanju. Spletišče Drsalno-kotalkarskega kluba Stanka Bloudka. Dostopno na <https://drsanje.si>, dec. 2024.
7. Plukavec, M. (2020). Napotki za izdelavo raziskovalne naloge. Dostopno na <https://www.fm-kp.si/Media/Default/FMplus/Mladinsko-raziskovanje/NAPOTKI%20ZA%20IZDELAVO%20RAZISKOVALNE%20NALOGE.pdf>, okt. 2024.
8. Tekmovalni pravilnik za umetnostno drsanje (2022). Dostopno na <http://www.drsalna-zveza.si/data/files/1666439599.pdf>, feb. 2025.
9. Umetnostno drsanje. Wikipedija. Dostopno na https://sl.wikipedia.org/wiki/Umetnostno_drsanje, dec. 2024.
10. Zveza drsalnih športov Slovenije. Dostopno na <http://www.drsalna-zveza.si/>, nov. 2024.